

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček, račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

V službi fašizma

Pod tem naslovom smo včeraj v poročilu iz Zagreba priobčili kratek izvešček iz članka »Jugoslovanski prostozidarji v službi fašizma«, ki ga je prinesla »Narodna Obrana«. Ker je v članku govora tudi o časopisju, ki je pod vplivom prostozidarstva, čeprav ne nastopa kot uraden glasnik jugoslovanskih prostozidarjev, in ker je naš domači nekatoliški tisk s svojim tendencioznim poročanjem o sporu med Vatikanom in fašizmom pokazal, da spada prav med te liste, priobčujemo izvajanje »Narodne Obrane« v daljšem izveščku.

V uvodu pripoveduje »Narodna Obrana«, kako vsemogočna organizacija jugoslovanskih prostozidarjev deluje povsem proti idejam znošljivosti, ki jih je proglasil Nj. Vel. kralj za smernice svojega režima takoj ob-početku sedanjega stanja. »Pokazali smo, kako delovanje te organizacije ovira pomirjenje v državi in povzroča nezadovoljstvo v najširših slojih naroda. Naši prostozidarji so v zadnjih letih v svojem tisku pogosto napadali fašizem kot gibanje, ki ogroža Jugoslavijo. Po izbruhu spora med Vatikanom in fašizmom se je nenadoma vse naše prostozidarstvo, a tudi drugo časopisje, ki je pod vplivom prostozidarjev, postavilo na Mussolinijevo stališče ter z neprikritim veseljem odobrava nasilje fašistične vlade proti katoliški akciji in proti papežu. Od kod nenadoma te simpatije naših masonov za fašizem?«

»Treba je vedeti, da je fašizem otrok italijanskega framasonstva. Fašizem se res že nekaj časa nevaležno upira framasonstvu in mu ne pusti do oblasti v Italiji, toda duh, ki ga vdihava fašisti, je duh framasonstva. Ko se je skušal fašizem otreči varuštva prostozidarjev in se približati cerkvi, ga je tisk italijanskega framasonstva napadel kot svojega največjega neprijatelja. No, zdaj, ko je izbruhnil oster spor med fašizmom in cerkvijo, je italijansko masonstvo pozabilo vse grehe tega zgubljenega sina in mu ponudilo svojo roko v borbi proti cerkvi.«

»Vsekakor je značilno, da je danes vstal proti fašističnim nasiljem s sv. očetom ne samo ves katoliški in krščanski svet, temveč tudi vse liberalno in socialistično časopisje z rednimi izjemami. Zato je tistemu, ki ne pozna naših razmer, vprav nerazumljivo, kakor more naš liberalni tisk braniti to nasilje in se javno postaviti na stran fašizma. Ves francoski liberalni tisk se odločno izjavlja za sv. očeta in označuje to boro fašizma s cerkvijo kot predzadnjo fazo fašizma pred razpadom. Kako je mogoče, da naš liberalni tisk daje proti pisanju zaveznika časopisja s svojim pisanjem moralno podporo fašizmu? To je toliko bolj čudno, ker je znano, da je spor med fašizmom in Vatikanom nastal radi znane okrožnice jugoslovanskih škofov, ki so grajali postopanje italijanske vlade proti slovenskim in italijanskim katolicem, in ker ni hotel sv. oče na Mussolinijevo zahtevo desavuirati jugoslovanskega episkopata. Še hužje je, da daje naš tisk moralno podporo fašizmu, ki sovraži naš narod in brezobzirno uničuje naše rojake v Italiji ter odgaia italijanski narod za vojno predvsem proti naši državi. Najhužje je, da ta tisk brezumno daje podporo fašizmu zdaj, ko ta prikazuje spor z Vatikanom kot podtaknjen iz tujine, to je iz Francije in Jugoslavije, in ga izrablja v to, da bi med italijanskim narodom še bolj podžgal sovraštvo proti naši državi. S tem, da naše informacijske agencije, ki hočejo odločilno vplivati na javno mnenje v naši državi in od njih odvisen tisk, tako podpirajo fašizem, medtem ko ta to pomoč izkorišča proti naši državi, vrši ta tisk ne samo škodljivo, temveč v sedanjih razmerah vprav protidržavno delo in delo proti našemu narodu. Kako je mogoče razumeti takšno pisanje našega tiska?«

»Pri vsem menjavanju taktike obstoji tu logika. Ta tisk vodi vselej sovraštvo proti katolicizmu in poleg tega je v prijateljskih zvezah z italijanskim framasonstvom. Njegova odvisnost od italijanskega prostozidarstva je tako velika, da ne nastopa samo edinstveno s tem, temveč da je tudi njemu na ljubo pripravljen delati proti interesom svojega lastnega naroda. On je radi tega zaveznik žrtvoval Italiji že Istro, Gorico in Trst. Zavzemal se je za fašizem, dokler je to delalo italijansko framasonstvo, in zdaj radi framasonskega bratstva brani fašizem na škodo hrvatskega in slovenskega naroda in na škodo vse naše države.« Dokazuje za to svojo trditve navaja »Narodna Obrana« iz glasila jugoslovanskih prostozidarjev »Neimare«, ki izhaja v Belgradu.

Italija je šla v vojno pod vplivom prostozidarstva, predvsem pod vplivom brata D'Annunzia. Londonski pakt, ki je obljubil Italiji ne samo Julijsko Krajino, temveč tudi velik del Dalmacije, je delo framasonov, med katerimi so se nahajali francoski zunanji minister Delcassé, rimski poslanik Camille Barrère in italijanski zunanji minister Sonnino. Francoski tisk se ponaša, da je leta 1917 na kongresu zaveznikov lož prisilil italijanskega mojstra Velikega orienta, da se izjavi proti aneksiji Dalmacije, toda ne proti aneksiji Trsta, Istre in Gorice. Ko pa se je ta veliki mojster povrnil v Rim, je moral takoj podati ostavko, ker ni bil Veliki orient zadovoljen z njegovim popuščanjem. Po porazu pri Kobarižu so italijanski in inozemski prostozidarji organizirali kongres tlačenih narodov v Rimu. Ker je bila Italija tedaj v hudi stiski, so italijanski prostozidarji našim mnogo obljubili, toda po srečnem zaključku vojne so na vse obljube pozabili. Italijansko framasonstvo je torej pri reševanju jadranskega vprašanja odločno sodelovalo in to v škodo Jugoslavije.

Francija na straži

Konferenca v Londonu poteka brezuspšno — Nemški nacionalisti otežujejo veliko državniško delo kanclerja Brüninga — Celoletna konferenca

Pazite!

Francosko stališče neomajno — Francija ščiti interese zaveznikov

(Od našega pariškega dopisnika.)

Paris, 20. julija.

Kot edino pozitivno vest iz teh dni neprestanih posvetovanj med evropskimi in ameriškimi državni Vam morem javiti to, da je rezultat konferenc med g. Lavalom in Brüningom v Parizu bil popolnoma negativen.

Vse fraze diplomatske uljudnosti in pripravljenosti medsebojnega prijateljstva in sodelovanja ne morejo prikriti dejstva, da je državni kancler na vprašanje g. Lavala, ali je Nemčija kot protikoncesijo za dovolitev mednarodne finančne pomoči nemškemu gospodarstvu pripravljena dati svoji politiki določen politični kurz, odgovoril: ne!

Francija je šla v London, da pred mednarodnim forumom poda dokaz, da je pripravljena Nemčiji pomagati v interesu celokupnega evropskega gospodarstva in političnega pomirjenja sveta, Nemčija pa bo imela priliko pred tajsmitvijo forumu pokazati, ali ji je res za ozdravljenje svojega gospodarstva, ki more biti le posledica preorientacije nemške politike v evropskem smislu, ali pa se za njenimi zahtevami po pomoči skrivajo morebiti drugi nameni.

Nemško gospodarstvo je v korenini dobro. Zašlo je v zadrego le zaradi odtegnitve mednarodnih kreditov. Ta pa so se odtegnili zato, ker Evropa nima več zaupanja v miroljubnost in lojalne namene Nemčije, odkar hočejo za njeno krmilo zgrabit nemški nacionalci. Zaupanje od Nemčije se bo vrnilo le, če nemška vlada izpolni, kar želi Francija: da se v ostrem kurzu zoper nacionaliste povrne k politiki najtesnejšega sodelovanja z Evropo.

Potem se bodo krediti vrnili v Nemčijo še pomnoženi, če treba.

Treba pa je tudi poudariti, da je nemška kriza umetno povečana. Njen namen je dokazati, da Nemčija sploh ni več vstanu zmagovati reparacij ter tako prisiliti Evropo do popolne revizije verzajske mirovne pogodbe. Ako bi se to ne posrečilo, pa nemški nacionalisti računajo na katastrofno psihozo, ki bi v tem slučaju nastopila in povzročila kaos, iz katerega bo Nemčija, kakor upajo Hitlerjevi, kakor feniks iz ognja izšla prenovljena in ojačena na razvalinah »dednega sovražnika« in na račun njegovih zaveznikov, in prijateljev. In zopet bi se začel graditi sloviti most od Belta do Adrije in čez ves Balkan do Male azijske ... Ti načrti in te nade obstojajo in so tem bolj realne, čimbolj jih oficijelna Nemčija, ki ji je to neljubo, skuša pred Evropo zakrivati.

Francija in z njo ostala Evropa bo morala paziti, da se pomožna akcija Nemčije izvrši tako, da bo v korist Evrope in miru, ne pa v škodo. Francija v tem oziru od svojega stališča tudi v Londonu ne bo odnehala, ker bi sicer nastal absurdni položaj, da bodo bremena vojske, ki jo je zanetil nemški imperijalizem, naenkrat čez noč prevrjena na one, ki so bili l. 1914. napadeni pa so napad odbili in zmagali — nemški nacionalizem pa bi se z denarjem ostale Evrope oboroževal še bolj nego je in se pripravil na bližnjo revanšo! Tega Francija ne bo dopustila.

S to politiko Francija ščiti interese svojih zaveznikov, predvsem na jugovzhodu Evrope, ki bi morali plačati ves račun sanacije nemškega gospodarstva, če bi Francija ne stala na straži.

Hoover št. 2

Ameriška vlada bo objavila nove predloge, ki bodo vzbudili še večjo senzacijo, kakor prvi

Newyork, 21. jul. tg. Oficielno javljajo iz Washingtona, da bo ameriška delegacija danes dopolnile predložila londonski konferenci celo vrsto konkretnih predlogov predsednika Hooverja, ki po njegovem mnenju omogočajo vsekakor rešiti krizo centralno evropskih držav. Spomenico, ki vsebuje Hooverjev načrt v podrobnosti, so sprejeli po dolgotrajni konferenci predsednik Hoover, Morrow, Castle, Mills in Dawes, ter jo takoj objavili v Londonu. Spomenica bo objavljena istočasno v Londonu in Ameriki. Državni departman strogo molči o vsebini spomenice. Samo toliko se je doznalo, da gre izključno za gospodarske predloge, ki se obračajo na mednarodni bančni svet, od katerega zahtevajo sodelovanje. Istočasno vsebuje spomenica tudi bremena, ki bi jih bila Amerika pripravljena sprejeti nase.

Nedoločeno je, ali vsebuje Hooverjev pomožni načrt res samo gospodarske predloge, ali hoče mogoče predsednik Hoover v obliki nekake preambale ali kakega dostavka predložiti, da je normalizacija Evrope odvisna od ureditve nemško-francoskih odnosov. Newyorški tisk na ta način

ugiba o »drugem Hooverjevem načrtu«. »Newyork Times« meni, da bodo Hooverjevi predlogi ogladili pot za dosego dolgoročnega posojila. »Herald Tribune«, ki je v splošnem iz Washingtona dobro informirana, pričakuje, da spomenica predlaga kratkoročni kredit brez posebnih političnih garancij. List nadalje javlja, da v spomenici ni govora o dolgoročnem posojilu, kakor tudi ne o kakih obvezah nemške vlade. Kredit, ki ne bi tekel več, kakor 90 dni, bi dal Nemčiji priliko, da prepriča svetovne banke na tem, da je doraščena v finančnem položaju in da dajanje kredita Nemčiji ni v zvezi s kakim rizikom. Hoover je prišel na dan z lastnimi predlogi zaradi tega, ker se je na ponedeljski seji londonske konference pokazalo, da ostale države niso pripravile fiksnega programa. Splošno vlada danes tukaj pričanje, da bi ta kredit zadostoval za zopetno vpostavitve normalnega stanja v Nemčiji ter za dosego one pomirive političnega življenja, ki bi dale vladam časa, da pripravijo teren za politično akcijo velikega stila.

Zakaj taka briga za Nemčijo

Angleži imajo za rešiti 28 milijard Din, Amerika 130 milijard Din

Paris, 21. jul. tg. »Journée Industrielle« javlja, da je angleška vlada poslala vsem bankam zaupno okrožnico, da naj ji pošljejo podatke o svojih angažmanih v Nemčiji, Avstriji in na Madjarskem. Dalje naj navedejo tudi francosko premoženje v Nemčiji, ki kaže v zadnjih dneh kljub zbolšanju, vendar še vedno tendenco vrniti se v Pariz. Situacija Cityja je zelo nejasna. Brezdvomno pa je, da je London udeležen v Nemčiji s 100 milijardov, Newyork pa z 2 in pol milijarde dolarjev;

ta uradno ugotovljeni znesek naj bi bil celo veliko premajhen. Dokaz za to trditve vidi list v tem, da sta prišli dve veliki londonski banki v resne težkoče, ki so občutnejše še zaradi tega, ker se nekatere nemške banke krijejo za moralizem ter ne izplačujejo redno svojih obvez.

Dunajska vremenska napoved: Hladno, spremenljivo, oblačno. Od časa do časa padavine. Posebno v Severnih Alpah.

napram italijanskim, temveč se je v Opatiji osnovala posebna loža javnih delavcev, ki so si postavili za nalogo, delati za zblizanje z Jugoslavijo in njenim masonstvom. »Neimare«, glasilo jugoslovanskih prostozidarjev, je leta 1923. pohvalil Mussolinija, ker se je izrazil proti ženski volivni pravici. V tem letu je tudi zagrebški mason J. D. zagovarjal filofašistično stališče italijanskih masonov s krilatko »Comprendre, c'est pardonner«. Znani prostozidar J. Stojković se je v svojem članku »Borba mraka proti svetlobi«, v katerem je napadel Mussolinija radi preganjanja prostozidarstva, z domotožjem spomnil časov, ko je Mussolini poslušal nasvete framasonstva. Napisal je: »Gospod Mussolini je v začetku svoje politične kariere (to je v dobi borbenega fašizma, ko so fašisti najbolj klali in ubijali, ali še vedno poslušali framasonstvo, pripominja »Narodna Obrana«) morda užival simpatije v vseh deželah in v vseh socialnih slojih, toda s preganjanjem framasonov je te simpatije zgubil.

»Narodna Obrana« pripominja v zaključku, da je spričo vseh teh zvez med jugoslovanskim in italijanskim framasonstvom razumljivo zadržanje jugoslovanskega framasonskega tiska v sporu med Vatikanom in fašizmom. Mržnja do cerkve je prostozidarstvo tako zaslepila, da vodi politiko, ki je v zunanje in notranjepolitičnem pogledu škodljiva za državo.

Obzorje postaja jasno

London, 21. jul. tg. Pogajanja o dolgoročnem posojilu za Nemčijo, ki bi ga dala Francija, Anglija in Amerika v višini okoli 2 milijard zlatih mark, so se opustila ter se ne bodo več obnovila. V Parizu se je namreč pokazalo, da političnih predpogojev za to še ni, in da jih tudi ni mogoče v kratkem času pripraviti v toliki meri, da bi mogla francoska vlada pristati nanje. Odkar je Mac Donald pri otvoritvi londonske konference s tako prisrčno odkritosrčnostjo govoril o tem, ve sedaj ves svet, kar je bilo včeraj še znano le malemu krogu ljudi, da francoski državniški zastopnikom Nemčije v Parizu sicer niso predložili formalnih predlogov politične narave, toda jim zelo jasno dali razumeti, da bi zahtevo po podpisu velikega posojila za Nemčijo odobrili šele, ako bi nemška vlada dala obljubo, da bo Nemčija v prihodnjih letih opustila vsako misel na carinsko unijo z Avstrijo, da ne bo nadaljevala z gradnjo oklopne križarke ter da ne bo zahtevala revizije vzhodne meje. Po negativnem izidu nemško-francoskih pogajanj je bilo jasno, da dolgoročnega posojila, ki naj bi se izdalo samo s pomočjo francoskega denarnega trga, v bližnjem času ne bo mogoče doseči in da se bodo pogajanja na londonski konferenci tikala drugih zadev.

Celoletna konferenca

London, 21. jul. tg. Včeraj je tukaj padla beseda »permanentna konferenca«. Izgleda, da je ta beseda v nasprotju s prvotnim načrtom, da naj se konferenca v petek neha. Faktično pa so londonski dnevi pričetek permanentnega sodelovanja vseh štiri zastopanih držav, ki naj se vrši celo leto. S tem je doseženo priznanje, da zahteva neskončno zapleteni problem svetovnega gospodarstva in svetovne politike skupno postopanje vlad. Radi tega bodo jeseni pred sestankom D. N. v Zenevi prišli državniški zopet skupaj na konferenco. Upa se, da bo do tedaj politično zblizanje med Nemčijo in Francijo kolikor toliko doseženo kljub negativnemu izidu posojilnih pogajanj v Parizu.

Govori se, da bosta Macdonald in Herderson v petek po zaključitvi londonske konference spremlila Brüninga in Curtiusa v Berlin, da jima vrne ta obisk. V avgustu se pričakuje protiobisk Lavala in Brianda, ki naj popolnoma razčisti atmosfero za londonski sestanek v jeseni.

Kako pomagajo nemški nacionalisti

Berlin, 21. jul. tg. Hitler in Hugenberg sta danes zopet poskusila otežčiti stališče nemških zastopnikov na londonski konferenci. V Berlinu je bila objavljena brzojavka na državnega kanclerja v Londonu, ki so ga podpisali poleg Hitlerja in Hugenberga tudi predsednik Zveze narodnih društev grof von der Goltz, voditelj Stalhelma Seldte in Disterberg, kakor tudi predsednik državne pokrajinske zveze grof Kalkreuth. Brzojavka se konča z izjavo, da opozarja Narodna opozicija državnega kanclerja, da ne bo nikdar priznala kakih obvez, ki bi jih on sprejel v Londonu v imenu Nemčije.

Obresti na neplačane davke

Berlin, 21. julija. AA. Wolff poroča: Predsednik Hindenburg je podpisal najnovejšo zasilno uredbo. Po tej uredbi se bodo za neplačane davke plačevale obresti 5 do 12 odst., računajoč od vsakih 15 dni. Izvzeti so primeri, kjer je bila dovoljena odgoditev.

Razorožitev v spomenicah

Zeneva, 21. jul. tg. Tajništvo D. N. bo danes zvečer izdalo daljšo francosko spomenico o razorožitvenem vprašanju, ki naj bo kot odgovor na vprašalo polo D. N., ki jo je poslal generalni tajnik na naročilo D. N. vsem vladam. Spomenica, ki vsebuje od Brianda podpisan dodatek, ponavlja podrobno stališče, ki ga je Francija zastopala na vseh dosedanjih razorožitvenih komisijah in poudarja, da morajo biti razorožitvene določbe mirovnih pogodb podlaga vsake nadaljnje razorožitvene akcije. Spomenica omenja, da nova organizacija francoske armade že predvideva gotove razorožitvene ukrepe.

Abesinija dobila ustavo

Addis Abeba, 21. julija. AA. Abesinski kralj je poddelil v prisotnosti diplomatskega zbora in inozemskih novinarjev svojemu narodu ustavo. S tem v zvezi bosta sklicani 2 zakonodajni zbornici. Člane zbornice bodo imenovali pokrajine, potrdil pa jih bo cesar. Prestolonasledstvo je vezano na sedanjo dinastijo.

Zakon o podaljšanju računskega leta

Belgrad, 21. julija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za finance po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o podaljšanju računskega leta po proračunih kr. bankih uprav za proračunsko leto 1930-31. § 1. Kljub naredbi odd. 2 člena 19 uredbe o ugotovitvi imovine, načina upravljanja in budžetiranja banovin in o likvidaciji imovinskih odnosov dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav po zakonu z dne 3. oktobra 1929 morejo kr. banske uprave vršiti izplačila v breme odobrenih kreditov po proračunu 1930-31 do vključno 31. avgusta 1931. — § 2. Ta zakon stopi v veljavo z dnem objave v Službenih novinah.

Pravilnik o izplačilu odškodnine za razlašene gozdove

Belgrad, 21. julija. AA. Minister za poljedelstvo je v sporazumu s ministrom za šume in rudnike v soglasju s predsednikom ministrskega sveta predpisal pravilnik o višini in načinu izplačila odškodnine za razlašene gozdove in o zadevnem postopku.

I.

Kako določiti odškodnino in postopek.

Člen 1. 1. Gozdovi (gozdna zemljišča s sestavinami) strogega starega zaščitnega značaja (zaščitni pasovi visokih leg, zaščitni pasovi ob javnih prometnih sredstvih in hudoourniških področjih, plazovih itd.) in vse ostale neplodne površine v sestavi teh gozdov se bodo razlástili brez pravice do odškodnine.

2. Ako navedeni gozdovi še niso izločeni na podlagi gospodarskih osnov, je potreben predhodni postopek po § 18. zakona o gozdovih.

Člen 2. 1. Odškodnina za druge gozdove (gozdna zemljišča s sestavinami) se bo določila na podlagi čistega katastrskega dohodka po stanju na dan 27. februarja 1919.

2. Gozdovi I. in II. razreda starega čistega katastrskega dohodka bodo tvorili prvi razred agrarne cenitve, gozdovi III. in IV. razreda starega katastrskega dohodka bodo tvorili II. razred agrarne cenitve, V. in VI. razred starega čistega katastrskega dohodka bo III. razred agrarne cenitve, VII. in VIII. razred čistega katastrskega dohodka pa IV. razred agrarne cenitve.

3. Cena I. razreda se odredi tako, da se bo stari čisti katastrski dohodek gozdov II. razreda katastrske bonitete, izražen v kronah, pomnožil s količnikom 200. Tako dobljena vsota je dinarska cena za I. razred agrarne cenitve.

4. Cena II. razreda se določi tako, da se vrednost I. razreda zmanjša za 20%.

5. Cena III. razreda se ugotovi s tem, da se vrednost II. razreda zmanjša za 20%.

6. Cena IV. razreda se določi tako, da se vrednost III. razreda zniža za 50%.

Člen 3. 1. Odškodnina po gornjem členu velja za normalno porasle gozdove, stare nad 100 let in najboljše vrste lesa ter brez posebnih težkoč za razlástitev.

2. Ali so razlašeni gozdovi podnormalno porasli, količina je njihova starost, kakšna jim je vrednost lesa in ali obstoje posebne težkoče za razlástitev, bodo določile manjšo vrednost od primera do primera posebne komisije. Ta cena bo veljavna za obračun.

Delo banovinskih komisij.

Člen 4. Za opravljanje del po čl. 3, 5, 8 in 9 tega pravilnika bo ban imenoval komisije, ki bodo sestajale iz dveh kvalificiranih gozdarskih veščakov. Eden teh bo sreski gozdarski referent dotičnega sreza, eden pa poljedelski strokovnjak banske uprave. Komisijam bodo predsedovali sreski načelniki srezov, kjer so gozdovi.

Člen 5. 1. Te komisije bodo poskrbele oziroma določile na licu mesta te podatke:

a) o potrebi agrarnih subjektov v smislu § 24. zakona, vpoštevajoč pri tem število članov zainteresiranega kolektivnega telesa in o velikosti in stanju gozdov, ki so jim bili doslej lastniki;

b) o razpoložljivih gozdnih površinah v smislu § 24. zakona, pri čemer je treba paziti na njihovo gospodarsko stanje, gospodarsko pripadnost in na potrebe gozdne industrije, za katere je treba primerno izvesti načela čl. 1. in 2. zakona z dne 15. marca 1929 o zaščiti domače lesne industrije, tako da se ji po možnosti zanjajči primerna kapaciteta tehnične lesa iz lastnih gozdov;

c) o možnosti ustanovitve novih gospodarskih celot z ozirom na dosedanje in novo posest agrarnih subjektov.

2. Razen tega bodo komisije poskrbele zemljeknjižne izpiske, izvlečke iz lastninskih listin in lastninskih knjig zemljiških zajednic, popise rodbin zainteresiranih vasi oziroma upravnih občin, ter naj sestavijo pregledne načrte velikih gozdnih posestev.

Člen 6. Veleposestniki so dolžni, da predložijo komisijam popolne gospodarske podatke, kontrolne knjige in ostalo gradivo za cenitev z vsemi načrti.

Člen 7. Pri novo ustanovljenih kolektivnih telesih, kakor tudi pri že obstoječih, ki bodo izpopolnjena z novimi posestvi, tvori osnovo za ustanovitve oziroma za izpopolnitve popisa vseh upravičencev celokupno število prebivalcev rodbin, ki stalno prebivajo v dotičnih občinah ali vaseh.

Člen 8. 1. Komisije bodo sestavile o svojem delu zapisnik, v katerega morajo poleg podatkov po čl. 3. in 5. tega pravilnika vstaviti opombe in zahteve agrarnih subjektov in veleposestnikov.

2. Komisije morajo zapisniku priložiti vse gori navedene listine in načrte.

Člen 9. 1. Na osnovi tako zbranih podatkov in načel v smislu čl. 1., 2., 3., 5. in 7. tega pravilnika bodo komisije za vsako gozdno veleposestvo, za katero se zahteva razlástitev, predložile utemeljen predlog:

a) o površini, ki jo je treba razlástiti v korist vsakega posameznega subjekta;

b) o ocenitvi manjše vrednosti v smislu čl. 3. tega pravilnika.

2. Na način utemeljene predloge morajo komisije predložiti brez zavlačevanja preko pristojne banske uprave ministrstvu za poljedelstvo, da jih reši v smislu § 24. zakona.

Odškodnina.

Člen 10. Odškodnina za gozdna zemljišča (krčevine) imovinskih občin, ki so bila na osnovi dosedanjih zakonov o agrarni reformi že poljedelsko kultivirana, se bo določila po odredbah § 28. zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih.

Člen 11. Odškodnina za gozdne pašnike in za druge površine, ki jih je mogoče obdelati in ki se nahajajo v sestavi gospodarskih jedinic, se bo določila po predpisih § 28. zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih.

Člen 12. Odškodnina za zgradbe in za druge gradbene objekte, ki so potrebni za upravo, ekonomijo in izkoriščanje gozdov, ki se naj razlástijo, se bo določila na podlagi § 34. zakona o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih.

Člen 13. 1. Če se vsa površina ali pa samo en del gospodarske enote razlásti v korist nekaterih agrarnih subjektov, bodo dotični subjekti participirali pri plačanju odškodnine po stanju in površini gozdov, ki so mu pripadli.

2. V kolikor bodo obstojali upravičeni razlogi gozdno-gospodarskega značaja za razdelitev razlaščenega gozda, ne glede na površino, se bodo zadržali odnosni agrarni subjekti.

Člen 14. 1. Izvzamejo se iz razlástitve vse naprave za predelavo lesa in drugih gradbenih objektov, ki služijo veleposestniku v industrijske svrhe, kakor tudi za eksploatacijo preostalega dela gozda.

2. Za gradnjo gozdnih cest, potov in skladišč

kakor tudi za njihove objekte se ne plača nikakršna odškodnina.

3. Višina odškodnine se ugotovi na podlagi cen, ki bi se mogle doseči s prodajo samo onih delov naprav, objektov in instalacij za predelavo lesa, ki se lahko uporabijo za aplanacijo gozdov vobče (železni material in konstrukcije, tekoči material, stroji in ostali uporabljivi deli instalacij za predelavo lesa).

4. V koliko le naprave, instalacije in drugi objekti ne pridejo v poštev za agrarne subjekte, sme lastnik gozda v roku pol leta od dneva pravne veljave razlástitvenega odloka odstraniti te naprave, instalacije in ostale objekte v svojo korist. Če lastnik tega ne stori, pripadejo te naprave, instalacije in ostali objekti brez odškodnine dotičnim agrarnim subjektom.

5. Če bi bile te naprave, instalacije in ostali objekti potrebni tudi za eksploatacijo razlaščenega gozda, kakor tudi za ostali del gozda, ki bo ostal veleposestniku v svobodno uporabo, je dolžan dotični veleposestnik dovoliti vso uporabo vseh navedenih naprav proti odškodnini in na način, ki se sporazumno ugotovi.

6. V primeru spora po 4. odstavku tega člena je obvezen sklep paritetnega razsodišča štirih članov. Predsednika imenuje pristojna banska uprava.

II.

Način izplačila.

Člen 15. 1. Glede na posebni značaj gozdnega gospodarstva se lahko prizadetim agrarnim subjektom dovolijo odgoditev plačevanja anuitet, če nastopijo za to upravičeni razlogi.

2. Obrazložene prošnje za odgoditev plačila je treba v roku enega meseca dni pred dospelostjo plačilnega roka poslati preko sreskega načelnstva banski upravi, ki bo o tem razsodila.

3. Te prošnje se lahko ponove, če bi tudi po podaljšnem roku obstajali isti predlogi.

Člen 16. Vse ostale odredbe za izplačilo od-

Ogromni požari na Primorskem

V Trstu zgorelo 500 vagonov lesa - Vas Strane žrtev plamena

Trst, 21. julija. Snoči okoli 8 se je vnelo v tukajšnjem pristanišču ogromno leno skladišče, ki se razprostira od tovarne olja do škednja. Vzrok požara še ni znan. Ogenj je nastal najprej v skladišču lesne trdkve Ostuni in Mihečič ter se nato naglo razširil na skladišče trdkve Hanibal Drobnik in dalje na skladišče Toroš, Vatrovac in Bestianus, Bizjak, Braga, Demetrija, Fischer itd. Na pomoč so takoj prispeli gasilci, ki pa se jim kljub vsem naporom ni posrečilo omejiti požara. Zgorelo je nad 3200 kub. metrov lesa, to je skoro 500 vagonov. Ogenj je razvil tako močno vročino, da so se železniške tračnice med skladišči na vse močgoče načine skrivile. Škoda, ki jo trpijo

lesni trgovci, železnica in občina, znaša tri milijone lir in je le deloma krita z zavarovalnico.

III.

Sklepna določila.

Čl. 17. 1. Tiste gozdne površine in gozdovi, ki so na podlagi sklepa državnih oblasti že izločene za potrebe agrarne reforme, se lahko zakrožijo odnosno komasirajo v mejah prirodnih gravitacij, ki bodo najboljše ustrezale rentabilnosti gozdnega gospodarstva agrarnih subjektov in lastniku preostalega dela gozda.

2. Pri tem je treba stremeti za tem, da novo določene meje obsegajo najmanj toliko površine, kolikor je je že izločene.

Čl. 18. 1. Vse gospodarske osnove in ostali taksacijski operati z vsemi načrti, ki so bili do zdaj sestavljeni za razlašene gozdove in gozdna zemljišča, bo prodal lastnik brez odškodnine agrarnim subjektom odnosno sreskemu načelnstvu, v čigar področju se razlašeni gozdovi nahajajo.

2. Če se razlásti samo en del teh gozdov, se postavijo lastni elaborati in načrti na razpolago sreskemu načelnstvu v svrhu prepisa tistih podatkov, ki se nanašajo na razlašeni gozd, brez pravice do odškodnine.

Čl. 19. Če so potrebe agrarnih interesentov tolikšne in je razpoložljivih gozdov tako malo, da se morajo razlástiti vse do maksima, določenega v čl. 24. zakona, ima veleposestnik v zmislu čl. 13. v zvezi s čl. 24., odstavek 4 zakona pravico opcije, vendar tako, da s tem ne onemogoči izročitve preostalih gozdov namenu, katerega se razlásti iz gospodarskih razlogov.

Čl. 20. 1. V koliko obstoje pogodbe glede eksploatacije razlaščenih gozdov, se prepusti dogovoru strank, ali bodo še dalje ostale v veljavi.

2. V primeru nesporazuma bodo eksploata-torji izkoristili samo etat za eno gospodarsko leto, ki se zaključijo do 1. aprila 1932 z obvezo, da bodo primerno plačali novemu lastniku.

Čl. 21. Uprava in nadziranje nad razlaščenim gozdom se bo vršilo po značaju kolektivnih enot po obstoječih zakonih.

Čl. 22. Predpisi tega pravilnika veljajo v vseh primerih, v katerih gre za razlašene gozdove.

Čl. 23. Ta pravilnik stopi v veljavo, ko se razglasi v Službenih novinah. Od tistega dne se začne šteti roki, določeni v čl. 24. zakona.

Jugoslov.-bolgarska pogajanja

Belgrad, 21. julija. AA. Po sporazumu o likvidaciji dvolastniških posestev med Bolgarijo in Jugoslavijo se sestane 25. t. m. v Vranski Banji stalna mešana komisija na svoje redno zasedanje. Na podlagi konvencije o likvidaciji dvolastniških imetij se mora delo za likvidacijo dovršiti letos. Zato se sestane ta centralna komisija, da bo nadaljevala svoje delo in razpravljala o pritožbah proti sklepom rejskih mešanih komisij ter da reši vprašanja, glede katerih rejske komisije niso mogle priti do sporazuma. Mesto dosedanjega predsednika bolgarske komisije, bivšega pomočnika ministra za notranje zadeve Ražuhanova, ki je dal ostavko, je imenovan za predsednika bolgarske komisije načelnik konzularnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve v Sofiji Konstantin Vasov. Ostali člani komisije so general Zlačev, svetnik Kuzupov in en predstavnik bolgarskega poslanstva v Belgradu. Predsednik naše delegacije je dr. Miroslav Janković, načelnik upravnega oddelka ministrstva za zunanje zadeve, člani pa divizijski general Dragoljub Ilić, svetnik ministrstva Živadin Simeonović in šef oddelka ministrstva za notranje zadeve Dobrisav Adamović.

Obvestilo

Ljubljana, 21. julija. AA. Uradne ure za stranke pri prosvetnem oddelku kr. banske uprave v Ljubljani so vsak torek in petek od 10 do 12. V izvenuradnih dneh, oziroma urah, se stranke ne bodo sprejemale.

Osebnosti

Split, 21. julija. Z. Včeraj je z brzovlakom odpotoval v Rogaško Slatino msgr. Bulič.

Belgrad, 21. julija. l. Premješena sta Franc Trikošek, strojevodja, v kurilnico v Bos. Brod in Franc Šumer, prometnik 8. skupine in vodja postaje Slatina Radenci, na postajo Jesenice.

Važno za pekarne

Belgrad, 21. jul. AA. Po obvestilu, ki ga je dobila obrtna zbornica in Belgradu za pekar-narji luksuznega pečiva ter izdelkov iz moke z uporabo sladkorja, juje, masti in zabele ter slaščičarne osvobodijo plačevanja skupnega davka na poslovni promet po 5 in 1% po odd. 114 in 159 tarife o skupnem davku na poslovni promet.

Neredi v Španiji

Madrid, 21. julija. AA. Iz Seville poročajo, da je delavstvo proglašilo generalno stavko. Med orožniki in izgredniki so bili spopadi. V Barceloni so bili včeraj veliki neredi o priliki bikorborbe. Množica je hotela zaleteti ogenj na areni in se je spopadla z redarstvom.

Madrid, 21. jul. tg. Po izjavah ministrov ima stavka sindikalistov v Andaluziji popolnoma revolucionaren značaj. Delavstvo in podeželsko prebivalstvo je pod vplivom anarhistične propagande. Včeraj je prišlo v Sevilji do težkih izgreodov. Pri spopadu s policijo je bil v soboto ubit en delavec. Na prizadevanje oblasti so ga pokopali v ponedeljek na vse zgodaj na katoliškem pokopališču. Ko so stavljuči za to zvedeli, so ga izkopali in prenesli na drugo pokopališče.

Orkan na Poljskem

Varšava, 21. jul. tg. V mestu Lublin in bližnji okolici je razsajal včeraj strahovit orkan. Veter je odnesel več tisoč streh. Mnoge kmetijske hiše so povsem uničene. Avtobusi in železniški vozovi so se prevrnili. Do sedaj so ugotovili smrt 11 oseb, toda najbrže je nezgoda zahtevala še več žrtve. Veliko oseb pa je bilo lažje ali težje ranjenih. Na pomoč je moralo priti vojaštvo.

Krvoločnost v kolonijah

Bruselj, 21. julija. AA. Iz Leopoldvillea v belgijskem Kongu poroča upravnik neke tamonje vasi, da so kanibali ubili komisarja Ballota in ga požrli. Vlada je poslala v vas kazensko ekspedicijo, ki je postrelila s strojnimi puškami 50 domaćinov. Krivci so bili aretirani.

Šahovski turnir

Praga, 21. jul. tg. Na šahovskem turnirju v Pragi so danes odigrali 15. in 14. kolo. V 15. kolu so bili doseženi sledeči rezultati: Češka: Poljska 2:1 (1), Avstrija:Španija 2 in pol (1), Švedska:Švica 4:0, Amerika:Italija 3:0 (1), Holandska:Litva 3 in pol (1), Nemčija:Jugoslavija 2:1 (1), Bogoljubov:Vidmar remis, Pirc izgubil proti Richterju, prekinjeno partijo Wagner:Kostič dobil najbrže Wagner, Madjarska:Danska 2 in pol (1), Anglija:Norveška 2:0 (2), Rumunija:Francija 2 in pol (1) in pol (1), kolo je končalo sledeče: Madjarska:Litonska 3:1, Češka:Danska 2:0 (2), Avstrija:Rumunija 1:0 (3), Poljska:Francija 2 in pol (1), Švedska:Španija 3 in pol (1), Nemčija:Litva 1:1 (2), Italija:Norveška 1 in pol (1), Švica:Jugoslavija pol (1), Kostič:Negeli remis, Amerika:Holandska 1 in pol (1).

Stanje po 14. kolu je: Poljska 33 (4), Amerika 32 (6), Češka 31 in pol (5), Švedska 31 in pol (4), Litva 31 (2), Avstrija 30 (6), Madjarska 30 (3), Jugoslavija 29 in pol (6), Anglija 26 (5).

Poleti

ALGA
za masažo

Po vsaki kopelji bodisi hladni ali topli namočite mali robe ali bri-sačo z

„ALGO“

in nalahko nadrgnite telo

Občutili boste prijetno in trajno svežost

ALGA dobiva se povsod 1 steklenica 16 Din

Dr. Maniu gre h kralju

Bivši vodja kmetske stranke se vrne v politično življenje

Bukarešt, 21. jul. Z. Vsi listi komentirajo naj-novejšo odločitev dr. Maniuja, po kateri odpotuje jutri v Sinajo, kjer bo sprejel v posebno avdienco pri kralju Karlu. Po tej avdienci bo odšel v Bukarešt ter prisostvoval poroki princeze Ileane. Kralj je po svojem osebnem taktiku pozval dr. Maniuja v avdienco in mu sporočil, da ga želi videti med ostalimi svetovalci. Verjetno je, da se Maniu ne bo več vrnil na čelo nacionalno-kmečke stranke, temveč da bo kot bivši politik in državnik ponudil svoje usluge kralju. Z druge strani trdijo, da ni izključeno, da se bo dr. Maniu povrnil v politično življenje, če dobi od kralja obljubo, da se ne bo zgodilo (o, radi česar je bil že enkrat razočaran in se umaknil iz političnega življenja. Pri tej priliki omenjajo listi, da se poroka princeze Ileane izvrši po rimskokatoliškem cerkvenem obredu. Sklenjeno je bilo, da se morajo poroke princeze Ileane z

Antonom Habsburškim udeležiti vsi šeli strank, da dokažejo s tem svojo solidarnost in odobritev vseh strank.

»Adeverul« piše, da bo v jeseni prišlo do značilnih sprememb v romunskem političnem življenju. Vzrok tem spremembam bosta dve avdienci pri kralju, in sicer: avdiencia dr. Vajda-Voevod in avdiencia dr. Maniuja. Po številnih avdiencah političnih osebnosti nacionalne kmečke stranke je sklenil kralj v sporazumu z ministri, da se odstavi večje število županov v Erdelju, na njih mesta pa se postavijo osebnosti iz Erdelja. Veliki župan Georg Filipescu bo potoval 12. avgusta v Pariz. V zvezi s tem, piše »Cuventul«, da se on ne bo več vrnil na svoje mesto, temveč da bo imenovan za romunskega poslanika v Parizu. Sedanji poslanik Cesiano bo postal minister dvora.

Italijansko drago darilo Albaniji

Albanija dobi 100 milijonov zlatih frankov — Toda uporabo bo nadzirala Italija

Rim, 21. julija. Uradno se poroča: Pogajanja med italijanskim poslanikom v Tirani in med albansko vlado, da se določijo modalitete in podrobnosti za naznanjenega finančnega sporazuma, ki ga je fašistični režim v načelu že dovolil, so končana. Vodila so se v istem duhu najbrže sodelovanja in iskrenega prijateljstva, ki prešinja vse odnose med obema državama sploh. Pogodba se v kratkem glasi:

I. Italijanska vlada dovoli albanski za dobo 10 let finančno pomoč v maksimalnem znesku 10 milijonov zlatih frankov vsako leto, katere pogodba pa se bo zmanjševala proporcionalno s tem, kolikor se bo albanski proračun z napredujočim gospodarskim dvigom dežele zboljšal, ko bo premagal sedanji nedostatek potrebnih dohodkov.

II. Ta finančna pomoč bo obstajala v vsako-

letnih posojilih, za katere albanska vlada ne bo plačevala obresti in katera bo vrnila, kadar bodo to dovolile finančne razmere države, v nobenem slučaju pa ne preje, dokler dohodki albanskega proračuna ne bodo dosegli vsote 50 milijonov zlatih frankov.

III. Ta posojila bo razdeljevala in uporabljala, oziroma investirala paritetna italijansko-albanska komisija, ki jo bo v ta namen imenovala albanska vlada za ves čas, ko bo trajala italijanska finančna pomoč.

IV. Posojilo se bo uporabljalo deloma za sanacijo deficita albanskega proračuna deloma pa za tehnične, ekonomske in kulturne melioracije in napredek albanske države. Italijanska vlada bo v ta namen dala Albaniji na razpolago večje število tehnikov, gradbenikov in ekonomov.

Cerkev proti ženskim telovadnim nastopom

München, 21. jul. Kardinal Faulhaber je ob priliki slavlja katoliških telovadcev (»Deutsche Jugendkraft«) nagovoril nemško mladino ter ji razložil pomen telovadbe. Telovadba in sport so mnogo več kakor golo natezanje mišic, mnogo več kakor nesmiselna rokoborba, mnogo več kakor neumno razkazovanje telesne sile. Za mladino imata telovadba in sport duha in dušo. Nemška mladina mora razviti moč volje, da bo lahko duh nadvladal utrujenost in večkrat bolno telo; telovadba mora biti šola discipline in držnosti, skratka, nad negovanjem telesa mora stati notranje negovanje človeka. Ugledni kardinal je svaril pred pretiravanjem sporta in telovadbe, v kolikor je proti naravi. »Proti naravi in proti razumu« je nadaljeval kardinal, »so javni telovadni nastopi žena in dekle. Javni nastopi so samo za moške, ki hočejo na njih pokazati svojo telesno moč. Ženska pa ni po naravi v to poklicana. Navodila nemških škofov, ki prepovedu-

jejo javne ženske telovadne nastope, imajo svojo oporo torej v naravi. Prepričan sem, da je tudi izven nas mnogo moč in žena, ki vidijo v ženskih sportnih tekmah pravo manijo, to je nekaj nenaravnega in nespodobnega za ženo, toda nimajo poguma, da bi se postavili proti toku.«

Drobne vesti

Belgrad, 21. julija. Z. Da bi naš les lahko konkuriral s tujim trgom, je začela posebna strokovna komisija proučevati znižanje železniških tarif in eventuelno delno osvoboditev davkov.

Belgrad, 21. julija. AA. Generalna direkcija drž. žel. je poslala potrebna navodila vsem svojim edincam o odstranitvi iz vagonov pogumule perutnine za časa vožnje. Spremljevalci takih pošilk se morajo v vsakem primeru obrniti na vozno osobe.

Belgrad, 21. julija. Z. Posebna komisija strokovnjakov Narodne banke je izdelala načrt zakona o kovanju drobca. Kovan bo najpreje nikeljasti denar od 10 in 20 Din.

UDELEŽENCEM NEDELJSKE PROSLAVE NA BREZJAH!

V soboto, 25. julija:

Zvečer bo ob 8 v romarski cerkvi slavnostni govor, katerega bo imel g. dekan iz Ribnice Anton Skubic. Ob 8.30 slovesna procesija z lučkami. Vsak udeleženec naj si pravočasno preskrbi svečko. Med procesijo se bodo pele litanije Matere božje, verniki naj molijo rožni venec in pojejo Marijine pesmi. Za časa procesije bo cerkev bajno razsvetljena. Po sosednjih grških bodo goreli na čast Materi božji tudi kresovi.

V nedeljo, 26. julija:

Jutranje službe božje se vrše ob običajnih urah, koncem vsake maše se bo delilo sv. obhajilo. Ob 9.45 se prenese v slavnostni procesiji čudodelna podoba Matere božje iz cerkve na oltar. Te procesije se udeležijo zastave, po sledečem redu: 1. Zastava Prosvetne zveze in prosvetnih društev. 2. Zastave Marijinih družb in sicer najprej moških nato ženskih. 3. Duhovščina v opravi s prevz. knezoškofom dr. G. Rožmanom. 4. Čudodelna podoba Matere božje.

Ob 10 slovesna služba božja na prostem:

1. Slavnostna pridiga zastopnika ameriških Slovencev g. J. Plevnika.
2. Sv. maša prevzvišenega g. knezoškofa

dr. G. Rožmana, pri kateri igra godba Krekovega prosvetnega društva z Jesenice.

3. Zastopniki vernikov izročijo škofu spomenico za poveljanje misijonarja škofa Friderika Baraga.

- Ob 11 slovesno versko zborovanje:
1. Uvodna beseda podpredsednika škofij. odbora Katoliške akcije dr. Fr. Debevea.
 2. Pozdravi zastopnikov SKKJ iz Amerike in predsednika Baragove zveze.
 3. Marija in 1500 letnica cerkvenega zbora v Efezu.
 4. Delo misijonarja škofa Friderika Barage.
 5. Povsod Boga, igra godba Krekovega prosvetnega društva, pojejo vsi navzoči verniki.
 6. V slovesni procesiji se prenese v istem redu čudodelna podoba zopet nazaj v cerkev.

Vsi vlaki, ki vozijo v soboto popoldan in zvečer proti Otočam bodo ojačeni in po potrebi bo vozila posebna garnitura 10 minut za rednim vlakom. Vsak udeleženec kupi na vstopni postaji vozni listek do Otoč, prosijo za mokri žig, za karto in izkaznico. Na Otočah se vozna karta ne odda, ker velja za nazaj. Izkaznice se bodo žigosale v soboto popoldan, v nedeljo cel dan in ponedeljek na treh krajih in sicer na vogalu parka, pri prihodu na trg pred cerkvijo, pred Finžgarjem in pred Gabrijelčičem.

Janku Pirnatu v spomin!

Imeli smo jih — v poljani cvet...
Janka ni...
Saj ni moglo — in vendar Janka ni in ga ne bo nikdar več živega med nami, ki potrti in žalostni klanjamo svoje glave pred voljo Njega, za čigar vinograd se je Janko odločil. Za najlepši poklic se je odločil, za pastirja, ki vodi duše v božji objem.

Tako je hrepenel po božjem vinogradu kakor more hrepeneti le srce, v katerega je Najvišji dahnil še svoj posebni dih, saj je vzkliknil v pismu, kar je dejal nekoč sv. Avgustin: Ni miru, če duh ne najde zlatih ciljev hrepenenja v Tebi, Kristus! Janko, Ti si našel te cilje... Vsemogočnosti se je zahotelo, da odgrne pred Teboj zastor večnosti, za Teboj pa spusti zaveso, ki loči tostranstvo od blestečih nebeskih poljan, kjer je vir življenja, pravega življenja; vir sreče, ki ni le slepeča pena; vir blagoslova. Saj se spominjaš, Janko, kaj si mi pisal lani novembra: »Ko gledaš svet, se ti zazdi vse tako majhno, vse tako brez vrednosti; nehoče se ti vzbudi domotožje po domovini, ki ni daleč, od katere nas loči le korak — le smrt...«

Janko, Tvojemu domotožju je zadoščeno, saj nisi samo Ti hrepenel v Očetov objem, v Njegov dom — saj je tudi On hrepenel po Tebi, po Tvoji lepi, dehteči duši, zato jo je presadil z zemlje poljane na nebeško gredo, da boš tam dehtel.

Mi pa smo ostali brez Tebe — Tvoji starši in bratje, ki jim bodi Bog tolažnik v tej črni in žalostni uri; ostali smo brez Tebe: Francelj, Rudi, France in jaz in mnogi, mnogi; saj so Te vsi ljubili, morali so Te ljubiti, ko so spoznali Tvoje blago srce.

Ti si bil vesel fant, kakršnega je vsakdo vesel. Tvojega iskrenega smeha ne bomo nikdar več videli, dokler tudi nas nevidna perot ne prenese tja, kjer si Ti.

Janko, slovenski zemlji je hudo za Teboj, saj Ti bi jo oral, na globoko bi jo oral in sama klena zrna bi vanjo sejala. Zato ji je žal za Teboj, ki si ljubil to lepo zemljo kakor jo vedo le redki ljubiti.

Janka ni... In vendar je. Saj smo ga v svoje srce zaklenili, da nam ga nihče ne ukrade, da nam ga tudi bela roka ne vzame... V svojih srcih, Janko, Te imamo zdaj, ko Te ne bodo več mogle zreti naše telesne oči, zato pa Te bomo z dušnimi toliko lepše videli.

Janko, pozdravljen v božjem vrtu! Pozdravljen!

Ljublianski bogoslovci

Vsemogočni je nenadno poklical k sebi našega draga tovariša-brata Janka Pirnata. Pogreb bo v četrtek, dne 23. t. m. na domače pokopališče v Mengeš, in sicer po prihodu vlaka, ki odhaja iz Ljubljane ob 7.45. V Ljubljano pridemo v sredo zvečer in nato prenočimo v semenišču. Pridite tovariši, da pomolimo pri Gospodu za svojega brata in vsaj nekoliko utešimo plakajoče srce njegove ljube mamice.

Velikanski gozdni požar

Prejeli smo: V Vašem listu z dne 16. julija 1981 št. 157 na strani 3 je bilo priobčeno poročilo iz Kočevja z dne 14. julija 1981 v spodnji polovini druge in tretje kolone pod naslovom »Velikanski gozdni požar«. V smislu čl. 9 zakona od 6. I. 1929 o izpremembah in dopolnitvah o tisku izvolite natisniti v prihodnji številki sledeči uradni popravek. Ni res, da so gasilci iz Koprivnice, Oneka, Hriba, Mačkova, Čvsterjev, Zeljn, Starega loga in tudi iz mesta Kočevja odhiteli na kraj gozdnega požara v Medvedjek, pač pa je res, da je bilo pozvano prebivalstvo bližnjih vasi t. j. iz Oneka, Rajhe-nava, Mačkove vasi in Koprivnice na gašenje požara. Ni res, da je gasilec nudil strašen pogled in da so bile visoke močne smreke in jelke, krepki in stari hrasti, debele bukke kot ena sama baklja, ker takega drevja na kraju požara sploh ni bilo. Požar je nastal le v 10 letni mešani bukovni in jelkovi kulturi in sicer je bil to prizemni požar. Tudi ni res, da so gasilci začeli sekati in prevrtavati zemljo, ker ni bilo starega drevja in je teren zelo skalovit, kjer se ne da orati. Pač pa je res, da je okoliško prebivalstvo pod vodstvom gozdarstvskega osebja z vejami in kamenjem dušilo mestoma pojavljajoče se plamene, ki so se pojavljali v sled vetra iz tlečih štorov ter s prekopavanjem preprečevalo širjenje požara. Ni res, da je pogorelo že 12 ha gozda, pač pa je res, da je sedaj, ko je požar popolnoma pogašen, ugotovljeno, da je pogorelo le ca 9 ha mladega gozda in da je skupna škoda ca 25.000 Din. Dalje se uradno ugotavlja, da v gozdvih okrog Grčaric in Gotenice sploh ni bilo nikakih gozdnih požarov.

Sreski načelnik: nečitljiv.

Evharistični kongres v Južni Srbiji

V Skopljanski škofiji se bo obhajal 15. avgusta evharistični kongres v Le'nici, v starodavnem svetišču Matere Božje, ob priliki praznovanja 1500 letnice Efeškega zbora. Mogoče, da imajo mnogi, ki bi hoteli priti, še vedno predsodke, da so ti kraji nepristopni; pa le poskusite, pridite in prepričali se boste, kako prijetno je potovanje vse do svetišča Matere Božje.

Zeleznica do Skoplja in od Skoplja do Uroševca; avtomobilski promet (30 km) od Uroševca do Letnice.

Natančne informacije se dobijo pri škofiškem ordinariatu v Prizrenu, ali kat. župnem uradu v Skoplju.

Žrtev Save

Alojzij Kovač, elektrotehniški vajenec v Ljubljani, doma iz Brezovice, ki je preteklo nedeljo, kakor je že poročal »Slovenski list«, utonil v Savi nad črnuškim mostom. Pokopali so ga večeraj popoldne ob 4 na župnem pokopališču na Črnučah.

80 letnica vzorne matere

Danes praznuje v Selcih nad Škofjo Loko v krogu svoje družine obče spoštovana Petrovcova mati, Pfajfar Ana, roj. Pogacnik, svoj osemdeseti rojstni dan. Nihče bi ji ne prisodil, da jih ima že osemdeset, zakaj neprestano še dela kakor mravlja, njena hoja je še kar nekam dekliska. Petrovcova mati je bila rojena v Selcih, dne 22. julija 1851, 32 letna je poročila Pfajfarja Franceta, brata vpkolenih župnikov Janeza in Antona Pfajfarja s Češnjice. Mož France ji je umrl pred dvema letoma. Ima štiri otroke, od katerih je sin France za župnika v Sent Gotardu, hči Micka mu gospodinja, mlajša Katra pa gospodinja bratu Jožu, nad vsemi je pa še vedno skrbna mati. Petrovcovi materi želimo še mnogo zdravih in čvrstih let!

K požaru v Nadlesku

Se-le v torek se je moglo točno ugotoviti, kaj vse je ogromni požar v Nadlesku uničil. Zorelo je 17 hiš in 51 gospodarskih objektov. Več hiš je močno ožganih. Ogenj je uničil tudi trgovino Alojzija Makarja. Glede gasilskih društev, ki so gasila, moramo popraviti v toliko, da gasilnih društev iz Prezida in Planine ni bilo.

V Bukovcih pri Babinem polju je požar uničil dve hiši in tri skednje. Oškodovani so trije posestniki. Gozd ni gorel.

Za pomoč pogorelcem v Nadlesku se je osnoval odbor, ki se je snoči prvič sestel. V odboru so: Jakob Škrbec, namestnik župana, Jernej Hafner, župnik, Leo Santa, Miloš Bepina, od pogorelecev pa Janez Škrbec in Franc Gregorič.

Požar pod Gorjanci

Novo mesto, 20. julija.

V Cerovem logu pod Gorjanci blizu gradu Prežek je izbruhnil v nedeljo okrog 11 zvečer ogenj, ki je uničil posestniku Kostanjevu Francu domovanje. Pogorela je stanovanjska hiša z vsem pohištvom, vso obleko in 1000 Din denarja. Domači so se komaj rešili iz goreče hiše, ker so že spali. Hiša je bila krita s slamo, dočim je bil en del hiše lesen, drugi pa zidan. Škode je približno 30.000 Din, zavarovan pa je le za 5000 Din. Poleg hiše je uničenega okrog 1000 m² vinograda in sadnega drevja, katero je po večini last posestnika Novaka Franca iz Hraštja in posestnika Kosa Janeza iz Cerovega loga. Sodi se, da je bilo zažgano. Gasiti sploh ni bilo mogoče, ker je voda skoro kilometer daleč in še ta vsled suše prav majhna. Pri reševalnih delih je največ pomagal oskrbnik gradu Prežek gosp. Lipaj.

Majdica hoče pomagati.

Mamica pere perilo in mala Majdica ji hoče pomagati; mamica se pa smehlja: »Ne potrebujem prav nobene pomoči, saj sama nimam kaj delati. Vzajem Schichtov Radion in on pere sam«. Nato čita Majdica skupaj z mamico lepe Radion-pravljice.

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Žuljava vas v požarni katastrofi

Tragedija delavske družine - Gasilci rešili naselbino pred uničenjem Razburjenje prebivalstva

Ljubljana, 21. julija.

Prijazno naselbino Galjevico, ali po domače Žuljavo vas, je danes samo nagla pomoč vrlih poklicnih gasilcev rešila pred enako katastrofo, kakor je zadela v nedeljo vas Nadlesk. Galjevica šteje sedaj okoli 200 hiš in je pravo predmestje zase. V zadnji vrsti, kjer stoji starejša hišica, ima naselbina res nekoliko značaj barak, v ostalem delu pa so same čedne lepe hišice. Skoraj vse hiše so lesene, vendar pa po večini ometane, da zglejajo kakor zidane. Požarna nevarnost je v večini naselbine prav tako majhna kakor v vsaki drugi vasi. Le v zadnji vrsti, kjer so hišice slabše zgrajene, je nekoliko večja. Ljudje so si te hišice po večini sami zgradili, nekoliko s podporo mestne občine, drugače pa prav res z lastnimi žulji. V naselbini stanujejo sami mali ljudje, delavci in mali nastavljeni. Eno teh družin je danes zadela popolna katastrofa in je malo manjkalo, da ni enaka katastrofa zadela tudi več drugih družin ali pa morda vso naselbino.

Ene prvih hišic, ki je bila pred dvema letoma zgrajena, je bila last Ivana Hraštika, ključavničarja pri cestni električni železnici. Hišica, ki je nosila št. 30, je bila vsa lesena in nekoliko ometana. Stala je nekako v sredi zadnje vrste ob cesti, ki vodi z Rakovnika. Domača gospodinja je danes ob 2 popoldne pekla. Ko je zakurila, je odšla iz hiše na vrt. V kuhinji je bil samo mali sinček. Naenkrat, približno ob pol 3, je deček pritekel iz hiše in zaklical: »Mama hitro, hitro, gori, gori!« Gospodinja je že hotela planiti v kuhinjo, ali iz kuhinje je butnil plamen, da gospodinja ni mogla nič več rešiti. Vsa hiša je bila na mah v plamenih.

Med prebivalstvom naselbine je nastalo nepopisno razburjenje. Iz goreče hiše ni mogel nihče več nič rešiti. Edino kar je gospodar še rešil, je

bila ena slamnjaka, ki pa je bila tudi že osmojena.

Sosedje so se takoj zavedli, kaj pomenja ta ogenj in da so vse sosedne hišice in vsa naselbina v veliki nevarnosti. Ljudje so plezali na strehe svojih ljubljanih in s takim trudom pridobljenih do-mov, drugi so pa jim zopet nosili vodo, da so polivali strehe in stene hiš, da se ne bi plameni prijel tudi njih. Z dolenske stražnice so telefonirali po poklicne gasilce. To vse se je zgodilo v nekaj minutah. V trenutku je odšlo z motorno brizgalno 9 gasilcev pod vodstvom g. Ogrina. Takoj so bili na mestu. V tem slučaju se je res pokazala vzorna izvežbanost in stalna pripravljenost naših poklicnih gasilcev. V skrajno kratkem času so gasilci napeljali od vodnjaka, ki je bil oddaljen 130 m, cevi in močnejši curki vode so brizgnili na plamene. Dve sosedni hiši sta se že pričeli vneti. Ko so gasilci pričeli gasiti, je bila v trenutku vsaka nevarnost, da bi se vnele še sosednje hiše, že odstranjena. Vodji Ogrinu je tleč ogorek padel na hrbet, da se mu je vnela obleka. Ali g. Ogrin je vneto nadaljeval z delom. Gasilci so ostali pri požaru skoraj nad poldrugo uro, ter so pogasili prav vse tleče ogorke. Hraštikove hišice niso mogli rešiti, pač pa so rešili vso naselbino. Ubogim Hraštikovim ni ostalo prav nič, razen omenjenih slamnjake. Vse je postalo žrtev plamena. Kup pepela in ničvrednih zgorelih ogorkov nekdanjih tramov, to je vse, kar imajo tam, kjer je bil nekoč njihov dom. Ko so gasilci preprečili nevarnost, da bi se požar še širil, se je ljudem kar videlo, kako globoko so se oddahnili. S Hraštikovimi sočustvujejo seveda vsi sosede. Gospodar je sicer zavarovan, ali zavarovalnina se daleč ne bo krila vse škode. Zopet bo potrebno trdo delo in mnogo pomoči bo treba, da si zgradijo nov dom. Lepo bi bilo, ko bi se Hraštikovih spomnila kakšna oblast, n. pr. banovina ali mestna občina, ter bi jim naklonila podporo.

Razprava o novi mezdni tarifi v rudnikih TPD

Ljubljana, 21. julija.

Danes ob pol 11 so se sestali na ravnatelstvu TPD zastopniki družbe in rudarskega delavstva k razpravi o novi mezdni tarifi v rudnikih TPD. Razpravi je prisostvoval tudi gosp. rudarski glavar, dvorni svetnik Stergar. Na razpravi je obrazil uvožna gosp. generalni ravnatelj Rihard Skubec, da sili težka kriza tudi trboveljsko družbo revidirati obstoječe mezdne tarife. To revizijo utemeljuje družba s tem, da so padle cene življenjskih potrebščin za 15 do 20% in da je padla oddaja premoga od 1.900.000 na 1.200.000 ton na leto, kar je produkcijo zelo podražilo. Iz vseh teh razlogov je družba prisiljena povsod štediti in mora poseči tudi po delavskih plačah, ki znašajo v rudnikih TPD 53 Din na šilt, medtem ko znašajo pri državnih rudnikih le 45 Din na šilt.

Družba namerava znižati delavske minimalne plače za 7%.

Pri akordih misli znižati predvsem premije. Premije se bodo znižale bolj tam, kjer so sedaj visoke. Tam se mislijo znižati do 50%. Osnovne akordne postavke so se znižale za posamezne rud-nike različno. Znižanje se giblje po rudnikih od 25 do 12%. Delavski zastopniki so izjavili, da morejo vzeti predloge družbe za enkrat samo na zna-nje, ker morajo o njih delavstvo šele obvestiti, elasti morajo pregledati novo akordno tarifo lo-kalni rudarski zaupniki in delavstvo.

V načelni diskusiji so ugotovili delavski za-stopniki, da je sicer res, da so zadnji čas cene življenjskih potrebščin padle in da je plača na šilt

v rudnikih TPD nekaj višja, nego v državnih rud-nikih. Res pa je tudi, da je obremenitev tone pre-moga z mezdami zadnjega leta mnogo bolj padla, kakor obremenitev z drugimi izdatki in tudi bolj, nego so padale cene premoga. Zato je treba za-četi s štednjo druge, kakor pri mezdah. Res je tudi, da proti plačam v državnih rudnikih ni takih pritožb, kakor v rudnikih TPD, ker tam ni pre-mijskega sistema, v sled česar so tam plače mnogo enakomernejše kakor v trboveljskih rudnikih. Ra-zen tega so faktični mesečni zaslužki tam večji, ker se manj praznuje. Končno ima delavstvo v dr-žavnih rudnikih razne druge ugodnosti, kakor n. pr. plačane dopuste itd. Tisti, ki delajo na urno mezdo, zaslužijo v rudnikih TPD pri sedanjem praznovanju v rudnikih na mesec komaj 350 do 750 Din. Od tega je treba odbiti še 100 do 120 Din za razne odbitke. Na znižanje teh in takih zaslužkov delavskim zastopnikom pod nobenim pogojem ni mogoče pristati, zato je bistven pogoj za uspeh nadaljnjih pogajanj, da ostanje vsaj minimalne mezde nedotaknjene. Tudi osnovne akordne mezde so se povišale napram predvojnemu postavkam le v razmerju 1 K : 7 Din, to je daleč pod sedanjo dra-ginsko relacijo. Tudi znižanje teh postavk ni ute-meljeno. Res je sicer, da izda družba skoraj toliko kot za osnovne akorde za tako zvane premije za večjo storitev. Ni pravilen mezdni sistem, ki daje skoro polovico akordnega zaslužka v obliki premij.

Po diskusiji o nekaterih detaljnih predlogih k mezdni pogodbi je bila razprava prekinjena in se bo nadaljevala v ponedeljek dne 27. t. m.

Ogljarstvo na Kočevskem

Mozelj, 21. julija.

Ko te zanese pot v okolico Kočevja, moreš videti, kako se po skoro nepreglednih šumih dvigajo svetlosivi stebri dima iznad vrhov dreves. Če le malo poznaš gozdno življenje, boš uganil, da je to dim, ki se vali iz gorečih kop. Trgovina z le-som in ogljem je glavni in najvažnejši vir dohod-kov tukajšnjih prebivalcev. Številne parne in vod-ne žage pričajo o tem. Ker so šume na mnogih krajih težko pristopne in je jako otežkočeno izva-žanje lesa, zato se je tam tako močno razvilo ogljarstvo. Kjer ni mogoče spraviti na pot hlodov, tam postavijo kope, kuha se oglje, katerega po-tem v vrečah znosijo na pot bosanski konjiči ali pa ogljarji na svojih plečih.

Sto in sto mož oziroma fantov je imelo pri tem poslu zaslužek, ki pa postaja od dne do dne bolj nestanovit, nesiguren. Trgovina z ogljem je v zastoji. Blago ne gre ali pa se proda za ceno, ki niti malo ne odgovarja trudu in stroškom. — Trgovce mora plačati stoječ les, plača delavce, da ga posekajo, plača ogljarje, da ga skuhajo, plača dovoz na kolodvor in če ga tam proda po 70 par kilogram, no, potem še gre, če ni nesreče, še ne-kaj zasluži. To še gre ali bolje, to je še šlo. Mi-nuli pa so časi, ko se je prodal kilogram oglja za 70 par postavjen na kolodvor v Kočevje. Danes se v najboljšem slučaju proda po 50 par in še to franco Postojna, zakaj največ te robe gre v Italijo. Stroški so tako veliki, da po tej ceni nihče ne more prodajati oglja, zato se oddaja v glavnem to, kar je bilo v skladiščih, na novo se kuha vedno

manj, vedno težje proda kmet les, vedno težje dobi ogljar delo in za prvim in za drugim je brez za-služka tudi trgovec. Ti trije stanovi bodo radi tega neposredno prizadeti, posredno pa bodo občutili posledice tudi drugi.

Nihče ne more trditi, da ni glavni vzrok krize v ogljarstvu slaba kupčija. Ne smemo pa po-zabiti, da mogoče vpliva na razvoj trgovine drug važen moment, namreč kvaliteta oglja. Komur je dano, da more pogledati v naložen vagon oglja in kdor je videl to pred desetimi in več leti, ta ve, da je naše oglje po kakovosti padlo. Kako je včasih kuhal in čval ogljar svoje oglje, kako ga je čval voznik, ko ga je vozil na kolodvor. Danes se vse premalo posveča pažnja ogljarju in vozniku. Mokro, umazano in zdrobljeno oglje na ka-kovosti zgubi. — Strokovna naobrazba našega ogljarja je padla, pada vrednost oglja, ta pa trgo-vini ne koristi, ampak močno škoduje. Strokovno je treba našega ogljarja dvigniti, dvigniti kva-li-teto produkta, ker je le res, da se tudi v seda-njih časih dobro blago lažje in dražje proda. Včasih zadostuje en sam vagon slabega oglja, da ino-zemski trgovec prekine zvezo, kar pa ima za po-sledico, da mora ostalih deset vagonov ležati leto in več v skladišču.

Oni, ki imajo opravka s tem, naj ne poza-bijo na dvoje. Prvo, da vsak delavec ni še dober ogljar, da cenen delavec manj zaleže kot malo dražji ogljar. Drugo, da naj se producira za sproti, da bo oglje odposlano sveže, čisto in zdravo. — Potem je upati, da se današnja kriza nekoliko ublaži.

Kaj pravile?

Ali nismo mi Trnovočani imenitni ljudje? Imeli smo več kot pol leta most na suhem. Zdal pa so od neke dobili takega žerjapa, kakršnega Ljubljana se ni videla, kar stoji. Ta pošast nam je vzela našo imenitnost in je v par urah spravila Gradaščico v pravi tir, to se pravi pod most, ker je prej tekla okrog vogla. So jo pa ti imenitni gospodje pogrnili. Pozabili so menda, da se vsa blaga dišava iz kanalov otega Mirja izteka nad novim mostom v staro strugo, ki je odrezana od nove. Kaj pravite, gospod urednik, ali ni nujno potrebno, da se stara struga takoj zasuje in se s tem uniči ogromna zalega komarjev in da se preuredi iztok glavnega kanala tako, da se bo iztekal v novo strugo, ne pa da se zbira v samostojno jezero vsa nesnaga celega Mirja. Iz te mlakuže se posebno v tej neznosni vročini širijo grozni duhovi, tako da obstaja resna nevarnost za širjenje kužnih bolezni. Imamo že od prejšnje regulacije Gradaščice nešteto mlakuž, ki se zbirajo v stari nezastihi strugi in se tam komarji sistematično goje, da so osemu Mirju o nadlego. Kaj pravite, gospod urednik, ali niso te milijarde komarjev in pa zastoj vode škodljive za splošno zdravje vsega okolisa? Ali ima mestni magistrat skrbeti za higijeno samo od pošte do Figovca? (Franciškaška okolica že ne spada več v njegovo delokrog.) Tudi mi Trnovočani spadamo pod stolno mesto Ljubljano in zato tudi mi izročamo svoje zdravje skrbi mestnega magistrata.

Za veliki pevski koncert Pevske zveze

dne 8. septembra smo priglasili zaključili. Priglasilo se je 97 zborov, med katerimi je izredno veliko cerkvenih zborov, ki itak tvorijo s svojo nepretrgano delavnostjo marsikje glavno hrbenico pevske kulture vobče. Tudi zbori bivše Stajerske so se kaj lepo odrezali. Število pevk in pevcev je preseglo 2000, kar znači v današnji denarni krizi neizmerno poštvalnost, ker pridejo vsi na svoje stroške. Sodelovali bodo zbori: Ambrus (14 pevec), Begunje pri Cerklji (20), Begunje pri Lescah (30), Bela Cerkev pri Novem mestu (12), Boh Bistrica (25), Boštanj ob Savi (25), Braslovce (20), Brezovica pri Ljubljani (20), Celje (70), Cerklje ob Krki (15), Čatež ob Savi (20), Čatež pod Zaplazom (20), Čemšenik (24), Dob (30), Dobrava pri Podnatu (15), Dobričje (16), Dol. Logatec (35), Dol pri Ljubljani (34), Dramlje pri Celju (25), Duplje (12), Gorjanci, Novo mesto (26), Gorje (28), Gor. Logatec (16), Hinja (20), Hrastnik (Krekova mladina), Ihan (gas. društvo), Janče (10), Jesenice (30), Jezica (30), Kamna gorica (10), Kamnik iz Kamnika (30), Kor. Bela (21), Kostanjevica (26), Koror (30), Križe pri Trzinu (20), Kropa (30), Krka (21), Lom (17), Mavčiče (20), Mirna (16), Moravce (33), Mošnje (16), Motnik (19), Pilištani (16), Podbrezje (20), Podhor-Bočna, Polica (13), Prečna pri Novem mestu (14), Predoslje (23), Preska (15), Prežganje (12), Radomlje (36), Radovljica (40), Raka (16), Ribno (14), Rob (12), Sebe pri Slovenjgradcu (zastopstvo 6), Smlednik (20), Sneberje pri Ljubljani (19), Stari trg pri Ložu (del. 12), Stična (32), Stopiče pod Gorjanci (30), Studenec pri Sevnici (cerkv. zbor 14), Studenec (svetni zbor 12), Sv. Jedert nad Laškimi (15), Sv. Gregor (15), Se. Križ pri Ljutomeru (20), Se. Lenart-Osluševci pri Vel. Nedelji (25), Se. Lovrenc na Dravskem polju (23), Sv. Pavel pri Preboldu (20), Šentur pri Kranju (18), Šent Jakob ob Savi (14), Šent Janž na Dol. (20), Šent Janž pri Velelju (6), Šent Jernej (25), Šent Jur ob j. ž. (19), Šent Jur pri Grosupljem (12), Šent Vid nad Ljubljano (35), Šent Vid pri Stični (25), Šent Rupert (20), Škocjan pri Mokronogu (16), Šmartno ob Savi, Šmartnjake (22), Šmartno pod Šmarno goro (22), Šmartno pri Kranju (24), Šmartno pri Litiji (40), Spitalje (24), Stanga (13), Trebnje (22), Trzin (37), Trzin na Dol. (20), Tupalje (12), Tunjce (11), Vič (pev. krožek 35), Zg. Polskava (15), Zabnica (15), Zalna (16), Ziri (25).

En sam poziv in zglasila se je pevska armada, kakršna na Slovenskem še ni bilo zbrane. Vestnost in poštvalnost naših pevk in pevcev, oprta na strokovno zmožnost naših pevovodij nam je porok, da bo 8. septembra velevažan dan v naši pevski kulturi.

Pevski tečaj Pevske zveze se bo vršil od 3. do 6. avgusta. Podrobneje po okoliščinah vsem priglasenim.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd. ima vedno v zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Zahtevajte cenik! —

Kulturni obzornik

Iz glasbenega sveta

Najprej par senzacij: R. Zimmermann iz Aachena je našel v nešteto krat prebrskani zapuščeni Beethovnega famula Schindlerja vrsto novih, popisanih listov, s kakršnimi je gluhi mojster na stara leta občeval in debatiral z ljudmi. Listov je 28 in vnašajo novo luč v biografijo in umetniško snovanje Beethovno. — Varšavska pianistka Marija Mirska je našla v neki spominski knjigi ranjke poljske pianistke Marije Szymanowske doslej neznano Chopinovo mazurko, katero je skladatelj zapisal svoji prijateljici v knjigo. — Dunajski glasbenik Wagner-Schönkireh je našel original dolejš neznanih šestih Schubertovih Nemških plesov iz l. 1824. — Leta 1932. bodo v Avstriji povodom 200 letnice Haydnove smrti velike spominke svečanosti. Vršile se bodo v Eisenstadtu, kjer je bil Haydn kapelnik kneza Esterhazyja in kjer je pokopan. Pri tej priliki mislijo tudi Haydnovo lobanjo prenesti nazaj v Eisenstadt. Lobanja v kalvarijski cerkvi v Eisenstadtu, ki počiva poleg kosti velikega skladatelja, namreč ni njegova in je stvar takale: dvajset let po mojstrove smrti je Esterhazyjev tajnik dal odkopati Haydnovo glavo in jo menda prodal dunajskemu Musikvereinu. Baje je na smrtni postelji ta greh izpovedal, sedaj mislijo stvar popraviti in položiti k Haydnovim kostem pravo lobanjo, dunajsko. — Vincent d'Indy bo letos osemdeset let star. Znan je svetovno kot skladatelj in pedagog. Udejstvoval se je na dramskem, komornem, simfoničnem in oratorijem polju. Obenem z Bordesom in Guilmantom je l. 1896. osnoval slavno Schola Cantorum v Parizu, ki je vzgojila mnogo učencev. Tudi skladatelj L. Škerjanc je nekaj časa studiral pri d'Indyju. D'Indy je bil tudi pisatelj in kritik. — Prodano nevesto so dali nedavno tudi v

Natančen program jesenskega festivala

Ljubljana, 21. julija.

Na razpolago nam je sedaj natančen program jesenskega festivala — prvega v Ljubljani, — o katerem smo že ponovno poročali:

Dne 2. septembra priredita Ljubljanska in mariborska »Sloga« veliki monstre-koncert na pihal. Dne 2., 6. in 8. septembra se vrši v Ljubljani cela serija teniških, plavalnih, nogometnih in lahkoatletskih turnirjev. Dne 5. in 6. septembra se vrše na vojaškem vežbališču velike dirkalne in galopne dirke.

Dne 6. septembra bo slovesno odkritje spomenika kralja Petra. Dne 8. septembra bo otvoritev restavriranega rotovža. Dne 6. do 9. septembra bodo operne in dramske predstave na prostem. Pred hotelom »Tivolijem« vprizore »Gorenjskega slavčaka«, pred Nunsko cerkvijo pa Hoffmannsthalovega »Slehnika«. Dne 8. septembra nastopi na Kongresnem trgu nad 2000 pevcev Pevske zveze.

Jesenska razstava se odpre dne 29. avgusta. Dne 30. avgusta bo na velesejmu tekmovanje slovenskih harmonikarjev.

Ljubljana potrebuje otroški azil

Ljubljana, 21. julija.

Ljubljanske oblasti, tako policija kakor tudi mestna občina so dostikrat v zadregi, ker ne vedo, kam bi spravile otroke, ki jih najdejo ali ki so se zatekli v mesto. Tako je imela policija precej sitnosti z 9letno deklico Katarino Pucovo iz Hotedersice. Ta deklica je sirota in rada uide iz Hotedersice, ker z njo menda ne postopajo najlepše, v Ljubljano. Ko je prvič prišla v Ljubljano, jo je policija začasno dala v Vincencijevo zavetišče na Viču, pozneje pa so jo poslali domov. Pred kratkim pa se je zopet pritepla v Ljubljano in policija je bila zopet v zadregi, kam z otrokom, ki ga je našla v Tivoliju. Deklico so zaenkrat poslali v Logatec na okrajno glavarstvo, naj to ukrene o nadaljnji usodi otroka.

Pred Resovo barako na Kosovskih ulici je sinoči ob 9 našel delavec Albin Pobeja ustopiljen pet tedno staro deklico, zavito v plenice in šal. Stražnik je otroka oddal v Dečji dom kraljice Marije v Ribičevi ulici. Policija je ugotovila, da je otroka izpostavila kmetica Antonija Kodarin iz Lopotra pri Marezigah pri Kopru. Njen mož je bil pred dvema letoma zaradi politike obsojen od italijanskih oblasti na 10 let ječe. Njegova žena, ki ima 3 zakonske otroke, pa se je menda pozneje spustila v razmerje z delavcem Viktorjem K., ki tudi stanuje v Resovi baraki. Sedaj pa mu je prinesla otroka iz tega razmerja, ker se noče zanj brigati. Za Kodarinovo ni mogla policija najti nobene sledi, ker je najbrže odšla še isti večer domov v Italijo. Taki in podobni slučajji dokazujejo, da je v Ljubljani nujno potreben otroški azil.

Gnezdo nemorale

Dolgo se je po Ljubljani šušljalo o raznih nemoralnostih, ki jih počenja gotova družba iz uglednih pridobitnih stanov. Tudi ljubljanska policija je vedela za te govorice, samo težko ji je bilo najti pravi dokaz, da bi družbo teh finih kavalirjev spravila tja, kamor je spadal že dolgo, namreč pod ključ in za trdna vrata. Skandal, ki ga je ta družba povzročila sedaj, pa je bil tako velik, da je moral izbruhniti na dan in da je policija odločno posegla vmes. Trije krivci, pravi zločinci, čeprav iz samih boljših stanov, so že na varnem ali skandal postaja vedno večji in se vsa umazana afera tako razpleta in prihaja toliko grehov na dan, da bodo prvem trem zločincem sledili v kratkem najbrže še drugi.

Umazanosti, ki so prišle sedaj na dan, seveda ne bomo priobčevali. Vendar so zločini tako gnusni, da zaslužijo neizprosno ožigosanje v javnosti. Ozir do treh družin, katerih očetje so ti zločinci, nam brani, da bi podleže navedli tudi s polnim imenom.

Neki trgovski zastopnik, ki je mnogo potoval po svojih trgovskih poslih, se je med drugim pečal tudi z umazanimi kupčijami z deklicami. Dobavljal je svojim prijateljem in sokavalirjem dekleta, po večini iz južnih krajev države. Ljubljanski kavalirji pa so si te deklice odstopali drug drugemu. Vršila se je prava kupčija s temi dekleti. Ta mesec pa je privedel od nekod iz južne Srbije 15 letno dekletce. Dekletce seveda ni vedelo, kam jo vabi priljubljeni kavalir, najbrže je mislilo, da je to kak dobitnik, ki jo vabi na počitnice v Slovenijo. Ljubljanski kavalirji so dekletce skrivali in zapirali po raznih pisarnah in zasebnih sobah. Cela vrsta zločincev je, ki so se spozabili na tem dekletu. Zadnji zločinec, ki je dekletce pral kupil od svojega prijatelja, pa je z lažnivo pretvezo, češ,

Ljubljana

da bo skrbel zanjo kakor oče, odvedel dekletce z avtomobilom nekam na Dolenjsko. Tam je nad njo izvršil skrajno ogaben zločin. Dekletce pa je zločin ovadilo oblastem.

Končni rezultat je bil ta, da je ta mož sedaj pod ključem in bo danes ali jutri izročeno sodišču radi ogabnega zločina. Dva druga njegova prijatelja radi zlorabe in trgovine z dekleti. Tem trem pa se bodo najbrže pridružili še drugi. In še en zalosten rezultat je: dekletce je moralo v bolnišnico... Povrh vsega pa je uničeno rodbinsko življenje treh družin, zato ker njihovi očetje niso imeli nobene vesti.

Razni slučajji zadnjih tednov, ki jih je policija ugotovila, mečejo na gotov del ljubljanske odlične družbe prav slabo luč. Nemoralnih skandalov se je nabralo lepo število. Policija se trudi z vsemi sredstvi, da bi vsaj najbolj vidne in najbolj gorostasne slučaje odpravila. Aretirala je nad 30 deklet, med temi prav elegantne dame, metrese odličnih ljubljanskih gospodov. Del teh deklet je moralo seveda v bolnišnico, del pa pred sodišče in ven iz Ljubljane. Odločno ljubljanske policije pa se bo v tem oziru še nadaljevala, kar je hvalevredno in je bil že skrajni čas!

○ Odpis davka radi toče in drugih elementarnih nezd. Kmetovalce, kateremu prizadene škodo na pridelkih toča in druge elementarne nesreče, lahko pod gotovimi pogoji doseže odpis osnovnega davka na dohodek od zemljišča. Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka obšutnejša škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa, brez take najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila. Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi, za področje ljubljanske občine pri katastrski upravi v Ljubljani. Podrobnejša tozadevna navodila glede vlaganja prijav za odpis zemljinare so interesom objavljena na občinski deski.

○ V Zvezdi se je cestistič Selenburgove ulice precej razširilo. Zeleti bi bilo, da se vzhodni del Zvezde ob podaljšani Wolfovi ulici prav tako razširi in cestistič pomakne vsaj za 1 m nazaj, toda ne tako, da bi se žrtvovalo zategadelj le eno drevo. Kos od Krapeževe restavracije do vogala Wolfove ulice naj bi se dokončno tlakovalo.

○ Plošče iz porfirja, ki so se odstranile s pločnikov v Gradščini in drugod, bi se dale s pridom uporabiti za tlakovanje prepotrebne pločnice Pred Prulami, ki ga težko pogrežajo številni prebivalci Prul in Gradnovega nabrežja.

○ Akacije in drugo vejčje se je na severni strani gradu tako bohotno razraslo, da jemlje ravno najlepši razgled. Grad je razgledna točka in se tuji, ki ga posejajo, čudijo, kako se more razgled, ki je v Baedekerju zaznamovan z zvezdico, zakrivali. To se je že večkrat grajalo, a doslej zaman. Kje pač tiči vzrok?

○ »Stenografična tekma« na Christofovem učnem zavodu v Ljubljani, Domobranska cesta 7, se je vršila pretekli torko ob 8 zjutraj. Tekme se je udeležilo lepo število gojenk. Diktiralo se je pet minut z brzino 10 besed v minuti. Tekmo je vodila strokovna učiteljica gospa prof. Robidova. Tema diktata je bila: Ivan Cankar: »Ministrant Jokec«. — Prva je bila gđ. Obilnica Nada iz Reke, druga gđ. Benčina Silva iz Trsta, tretja gđ. Habjan Marica iz Dolenje vasi pri Kranju, četrta gđ. Gril Berta iz Ljubljane in peta gđ. Učak Milena iz Ljubljane. — Lepo in hitro delo mladih stenografij je presenetljivo ter je zavodu na lepem in častnem vspehu s katerim je zaključil 28. sol. leto, čestitati. Kakor smo poučeni, nastopi več absolventin svoje službe, mnogi pa imajo službe že zagotovljene.

○ Dentist Palovec, Kongresni trg 14 sprejema od 20. julija do 1. septembra samo od 8 do 13.

○ Nočno službo imajo lekarne: Mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bohinec ded., Rimska c. 24; dr. Stanko Kmet, Dunajska c. 41.

Murška Sobota

Finžgarjeva proslava. V proslavo Finžgarjevega jubileja se je v soboto zvečer igrala njegova kmečka drama »Razvalina življenja.« Pred predstavo je bilo predavanje o temi »Finžgar in naš narod«.

Kost v grlu. Nekemu kmetu iz Martjanec se je primerila prav neljuba nezdoda. Obiral je kosti. Pri tem je bil nekoliko nepazljiv. Kost mu je ušla v grlo in je tam obitela. Iti je moral k zdravniku, da mu je izvelkel kost.

Prenavljanje pošte. V notranjosti pošte se vršijo velika prenavljajna dela. Tako bodo dobihi poštni prostori, ki so bili že doslej precej lični, še lepše lice.

Primorske vesti

Strateške ceste. Italijani pridno gradijo ceste po Primorskem. Pri tem imajo dvojen namen: olajšati gospodi vožnjo z avtomobili in olajšati armadne operacije za slučaj vojne. Nekatero ceste so izključno strateške; tako cesta iz Vipave na Nanos ali iz Bistrice na Snežnik ter ceste neposredno od državnih mej. Za avtomobilni promet je vzorna široka in asfaltirana cesta iz Trsta do Tržiča ob morju. V bližini Devinja jo zdaj prekladajo, tako da se bo v ravni črti izognila vasi. Cesto iz Trsta na Opčine so tudi sijajno uredili, da služi za avtomobilne dirke. Sedaj že dolgo delajo na cesti z Opčin čez Dutovlje v Vipavsko dolino. Kjer le možno, se hočejo rešiti ovinkov in klancev z ravnimi prerezi in nasipi. Velikanski prerez delajo n. pr. na Repentabru, s čimer se ognjevo ovinka skozi vasico Col in zmanjšajo strmino. Zanimivo pa je opazovati, da nimajo fiksnega načrta, ampak med delom menjavajo ideje. Tako so na prelazu od Repentabra proti Krcpljem že tretjič menjali načrt in dosti nepotrebnega dela napravili. Razna popravila so naredili na glavni cesti iz Trsta na Reko in razširili cesto skozi Vremsko dolino proti Bistrici. Kakor pa so vneti za nova dela na cestah, tako so včasih nemarni za vzdrževanje nekaterih cest. Če se pelješ iz Trsta čez Prosek na Brežino, vidiš gladko asfaltirano cesto do monumentalnega svetilnika na Greti pri Barkovljah. Brž onkraj svetilnika na Greti pa je cesta neverjetno zapuščena, da spominja na vojna leta. Še bolj je zanemarjena cesta iz Nabrežine proti Komnu.

Ogenj je uničil hišo Tomaža Komaca v Čezsoči pri Boven. Ogenj je nastal, ker je Komac pustil tleti nekaj polen na ognjišču. Tako pravi ovadba karabinerjev. Komac je bil zavarovan za 15.000 lir.

Novo mesto

Poziv. V smislu naredbe okrajnega načelstva v Novem mestu z dne 5. jul. t. l. str. br. 90-31, se vrši v nedeljo, dne 26. julija 1931 ob pol 7 zjutraj na Loki priobčevanje vojnega razporeda za leto 1931. Županstvo poziva vse one, katerih se ta razglas tiče, da se omenjenega dne točno ob določeni uri zgledajo na Loki ter da prinesejo s seboj »vojniško ispravo«, ako iste do sedaj še niso oddali. Obvezni državni uslužbenci, ki so dotični dan službeno zadržani, pa naj se zgledajo v času od 27. do 31. avgusta t. l. na okrajnem načelstvu pri vojnem referentu, soba št. 1.

Prvo streljanje novomeške Strelske družine je bilo v nedeljo, 19. t. m. Ob 10 so se zbrali člani na Glavnem trgu pred rotovžem, odkoder so odkorakali z godbo na vojaško strelišče. Pred pričetkom strelnih vaj je spregovoril komendant mesta g. podpolkovnik Vavlar Die in pozdravil vse navzoče, zlasti še zastopnike oblasti. V lepih besedah je nato poudarjal pomen strelske družine g. prof. Kovac kot zastopnik gimnazije in rez. oficirjev. V imenu okr. načelstva je pozdravil namestnik okr. načelnika okrajni ref. g. Malusek. Med navzočimi je bilo opaziti tudi predsednika tuk. okrož. sodišča g. dr. Kaučiča. Po trikratnem življeno-klicu Nj. Vel. kralju se je streljanje pričelo. Streljanja se je udeležilo skoro vse člaustvo.

Brezje

Letos je bilo tukaj doslej 140 porok. Kot 135. nevesta je stopila pred Marijin oltar gđ. Kocijančič Marica iz znane kamnoseške rodbine na Černivcu. Zenin ji je bil g. čevljarški mojster Mehle Konrad iz Tržiča. — Na 26. julij se skrbno pripravljamo. — Tujski promet je zelo živahen.

Ptuj

Nova bencinska postaja pred magistratom. Ravnokar montirajo posamezne dele nove bencinske postaje, ki jo je postavila dunajska tvrdka »Dabeg«. Bencinski tank, ki drži 10.000 litrov bencina, je nabavila Splošna stavbena družba iz Maribora. Pred nekaj dnevi že so delavci namazali ogromni tank z debelo plastjo asfalta, da ga obvarujejo vlage in mokrte. Nato so ga s pomočjo škripcerjev pogrezili v ta namen betonski jastek. Postavili bencinsko postajo v lastni režiiji, da se reši izkoriščenjaja pri nabavi bencina. Pominiti je namreč, da je morala mestna občina lansk leto v jeseni kupovati beucin od domačih tvrdk celo po 11 Din za kg, medtem ko je možnost podana, da si mestna občina sedaj dobavi beucin po 7.30 Din za kg, ako se to izvrši v lastni režiiji. Vse tozadevne pritožbe v nekem slovenskem dnevniku so bile objavljene z očitnim namenom, da se prepriči osamosvojitev mestne občine pri dobavi bencina.

franov balet Figurine, Hirschlerjevo opereto Svathena noč. Tjardovičovo opereto Jurek i Stefek. Torej v eni sami sezoni šest domačih premier, dve operi, dva baleta in dve opereti! Prihodnjo sezono se bo izvajala Gotovčeva Morana in Baranovičeva »Strizeno-košeno«.

Aktualna knjiga

Urednik belgrajskih Občinskih novin g. Slobodan Z. Vidaković je pri S. B. Cvijanoviću izdal za naš čas zelo pomembno in z najboljšim namenom napisano knjigo z naslovom: Tuberkuloza i sifilis sa gledišta socijalne politike, ki na 112 stranic prinaša zelo mnogo znanstvenega in osebno pridobljenega materiala in je prva te vrste pri nas. G. S. B. Vidaković se že celo desetletje živo in z voljo udeležuje v razmotiravanju socialnih vprašanj. Največ člankov in esejev je objavil v zadnjih dveh letih v že zgoraj omenjenih belgrajskih: Občinskih novinah, ki so zelo sodobno urejene in zaslužijo, da jih na tem mestu pohvalno omenim.

Knjiga Slobodana Vidakovića, ki ji je uvodno besedo napisal znani srbski javni delavec g. Dragiša Lapčević, obsega dva esejja. Prvi govori o socialnih strahotah jetike in zavzema tri četrtine knjige, v drugem pa je samo načrt problema prostitucije, ki je poleg alkoholizma direktna pot v sifilitična obolenja in degeneriranost. Doslej je bilo o tuberkulozi ko o sifilizmu govorjeno in razpravljano pri nas največ s čisto zdravniškega stališča. G. Vidaković obravnava omenjeni dve bolezni s socialno-komunalnega stališča. Njegova teza glasi: Tuberkuloza in sifilis ste socialni bolezni.

Knjiga je polna konstatacij in pregledov, statističnega materiala in primerjav, tako da čitatelju živo in nazorno predloži razširjenost in moč omenjenih dveh bolezni. G. Vidaković se je omejil največ na prestolnico, na sam Belgrad. Sumo nekaj njegovih dognanj, ki pa dajo misliti, bi rad na tem mestu podal tudi sloven-

skemu občinstvu, ker wpijejo do neba:

Število tuberkulozno bolnih doseže v Jugoslaviji letno 600.000, od teh čez 50.000 smrtnih slučajev. Po dr. Schweissovi statistiki prihaja Jugoslavija na prvo mesto umrljivosti radi tuberkuloze. Dočim od 100.000 Holandcev umre na jetiki le 72, znaša ta številka za Belgrad 538, za celo državo pa 408. Na Balkanu so samo še Bolgari na slabšem položaju. Tako-le pravi g. Vidaković: »Naše državo je jetika samo v desetih letih stala čez pol milijona grobov in več ko sto milijard dinarjev, a to je več kot smo izgubili v vseh vojnah skupaj in večja škoda, kot je znesek budžeta od ustanovitve Karadordeve Srbije do svetovne vojne.« Glavni vzroki tako razširjene jetike v Belgradu so: druga, a ne zdrava stanovanja, delavnice, nedoločeni delovni čas, majhna plača, zaposlitev otrok in žena po tovarnah, alkoholizem, pomanjkanje bolnišnic in zdravilišč, slaba, nezadostna hrana itd. Belgrad je najtuberkuloznejše mesto na svetu kljub svojemu idealnemu položaju. Po g. Vidakoviću 170.000, to je skoraj tri četrtine Belgradčanov spada med delavske, siromašne sloje s plačo od 720 do 1800 Din mesečno. Stanovanjsko vprašanje naše prestolice je problem zase. Vendar moram priznati, da se občina na vse mogoče načine trudi, da temu zlu odpmore. Belgrad je v zadnjih petih letih porabil 72 milijonov litrov mleka, a istočasno tudi 84 milijonov alkoholnih pijač. Posebej zanimiva je statistika mortalitete in povprečne dolgotrajnosti življenja po posameznih stanovih belgrajskega prebivalstva. Prav nič manjša ni vrednost drugega Vidakovičeve esejja o sifilisu.

Dobrobit in številki in raznovrstnih podatkov je polna Vidakovičeva knjiga, ki jih pa na tem mestu ni mogoče kratko posneti in pokazati njihovo vrednost in strahoto. Vsem, ki jim je mar javna higijena in socialno skrbstvo sploh bi priporočil, da si omislijo pomembno knjigo, ki je klic iz groze in ponižanja, ki smo ga v marsičem sami krivci.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 22. julija: Marija Magdalena (Majda). Prvi krajec ob 6.16. Herschel napoveduje dež.

Novi grobovi

† V Celju je umrl včeraj zjutraj g. Pirnat Janko, 22letni bogoslovec ljubljanske škofije, doma v Spodnjih Jaršah pri Kamniku, na posledicah avtomobilske nesreče pri Gomilskem, o kateri je poročal včerajšnji »Slovenec«. Ob 2 popoldne so ga prepeljali z avtomobilom v njegov domači kraj, kjer ga bodo pokopali. — Blag mu spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Zgornji Solčavi je v nedeljo umrl veleposesnik in lastnik velike žage g. Rok Klemenšek. Mož je imel veliko zaslug za Zgornjo Solčavo v verskem, narodnem in gospodarskem oziru. Bil je načelnik pašniške zadrage, cerkveni ključar, večkrat župan, odbornik posojilnice, prodajne zadruge, Kmečke zveze, okrajnega cestnega odbora itd. Naj počiva v miru! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Prapročah pri St. Rupertu je po daljšem bolehanju umrla Alojzija Strmolec, stara 56 let. Pokojna je bila vzorna članica raznih cerkvenih organizacij in je veliko storila za cerkev in čast božjo. Pokopali so jo v ponedeljek. Bog ji bodi obilen plačnik!

† Na Sevnici pri Mirni je umrl preteklo nedeljo 81letni Jakob Venceiger, posestnik in gostilničar. Bil je velik dobrotnik cerkve in dobrotelnih društev. Blag mu spomin!

Nesrečna smrt dveh otrok

Šmarjeta pri Novem mestu, 20. julija.

Minulo je komaj 6 dni, odkar je umrl v novo-mestški bolnišnici mali Tonček Činkole, sin gostilničarja v Šmarjeti, star 2 leti. Našel je v kuhinji na mizi malo stekleničko z octovo kislino ter isto izpil.

19. julija zvečer pa je šla Angelica Medle, hčerka posestnika v Šmarjeti in sosedu umrlega Tončka, stara 4 leta, s svojim očetom krave napajati. Vedno je hodila z veseljem z malo šibico v roki na ta posej ter branila krave, da niso uhajale v stran. Ko sta prišla z očetom do vodnjaka, je ta našel v korito vodo, krava je pa medtem pritisnila Angelico tako močno v prsa ob zidani vodnjak, da ji je bruhnila kri z ust. Tudi čeljust ji je poškodovala. V ponedeljek zjutraj so jo nameravali peljati v novo-mestško bolnišnico, a je zarana že doma umrla.

Ostale vesti

— Za pogorelce v Nadlesku pri Starem trgu. G. ban dravske banovine je nakazal kot prvo pomoč za pogorelce v Nadlesku, občina Stari trg pri Ložu znesek 30.000 Din.

— Uradne ure pri državnih oblastvih. V uradih kraljevske banke uprave dravske banovine ter podrejenih državnih upravnih oblastev, kakor tudi državnih in banovinskih zavodov, so do preklica ob delavnikih uradne ure od pol 8 do pol 12 in od 16 do 18, ob sobotah pa od pol 8 do 13.

— Dekliški dnevi se bodo vršili letos v Sevnici od 29. julija do 1. avgusta. Idejni program je sledeč: 1. Dijakinja in socialno ter karitativno delo. 2. Izvenšolska izobrazba in samoozdravba. 3. Dijakinja in žensko gibanje. 4. Žena in religioznost. 5. Dekliško mladinsko gibanje drugod. Odhajamo 29. t. m. iz Ljubljane z vlakom ob 18, iz Maribora ob 17.25. Na Zidanem mostu se snideemo in potujemo skupno do Sevnice. Prenočišče bo na senu, zato prinesi s seboj oedo. Stroški za vse dni bodo znašali 30 Din in kar bo stala vožnja. Prinesi s seboj misale, ako ga imaš, ali vsaj Dokerlejevo Sv. mašo. Javi se po dopisnici najkasneje do 25. t. m. na naslov: Lavrič Bogomila, Ljubljana, Dunajska c. 17.

— K razpisu nagrad za načrte tujsko-prometnih naprav. Dodatno k tuk. razglasu z dne 13. t. m. VIII. No. 3270, se objavlja, da sestavljajo žirijo, ki bo presojala predložene načrte, nastopni gospodje: Predsednik dr. Mar. Rudolf, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo pri kr. banki upravi; Velikonačelnik, ravnatelj Tujsko-prometnega sveta kr. banske uprave kot namestnik; člani: ing. arh. Černivec Josip, ing. arh. Mušič Vladimir, ing. arh. Subic Vladimir, ing. arh. Čulh Božidar, kot namestnik Tomec Hrvoje, restavratore na ljubljanskem kolodvoru. Zgoraj omenjeni razpis se obenem spreminja: Nagrajene načrte more odkupiti dravska banovina v svojo izključno last. Rok za predložitev načrtov se podaljša najkasneje do 10. avgusta t. l. — Kr. banka uprava dravske banovine.

— Maturanti(nje) državne gimnazije v Kranju iz l. 1921! Po desetih letih se zopet snideemo, in sicer v Kranju, dne 8. avgusta ob 20 na vrtu pri Jezerku (»Knedelnu«). Vabljeni tudi sololci, ki so drugje maturirali. Kdor se namerava sestanika udeležiti, naj pošlje do 1. avgusta prijavo na gostilno Jezeršek. Vse druge ustmeno. Pridite vsi! Na svidenje! — Sklicatelj.

— Sprejem v železniško službo. Ravnateljstvo drž. žel. v Ljubljani objavlja, da so vsa mesta v administrativni službi zasedena in se vsled tega v njenem območju ne morejo upoštevati nobene prošnje za sprejem v to službo in so vse lozadne osebe intervencije posameznikov pri direkciji brezuspešne. Pač pa sprejme prometno-trgovski oddelek navedene direkcije 30—40 kandidatov za vlakospretno službo (vlakovodje, prtljažniki, revizijski sprevidniki). Kandidati za ta mesta morajo izpolniti vse pogoje, navedene v §§ 2 in 3 zakona o državnem prometnem oseboju z dne 1. julija 1931. Razen tega morajo reflektanti na službo vlakovodje imeti najmanj 4 razrede srednje šole ali drugo enakovredno šolo, za službo prtljažnika in revizijskega sprevidnika pa najmanj 2 razrede srednje šole ali drugo enakovredno šolo. Pravilno izgovorne prošnje naj se vpošlejo na prometno-trgovski oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani.

— Vsem čebelarjem sporočamo, da je bilo naše društvo od veleposeljske uprave vabljeno, da razstavi na letošnjem jesenskem velesejmu svoje pridelke in orodje. Odbor je vabilo sprejem in bo pripravil vse potrebno, da bo naša stroka na razstavi častno zastopana. Odbor Čebelarkega društva vabi zato vse svoje člane, ki se mislijo razstave udeležiti, da se takoj pripravijo in sporoče, kaj in koliko blaga bodo razstavili, da si pripravimo primeren prostor. Razstavili bomo med, vosek in razne čebelarjeve posebnosti. Jesenska razstava se bo vršila od 29. avgusta do 9. septembra. Vsem, ki se bodo prijavili, bomo poslali podrobna navodila. Prijava pošljite na naslov Josip Verbič, profesor, v Ljubljani, Strelška ulica 32, ali pa na društvo. — Vpisovanje na tehniško srednjo šolo v Ljubljani in na delovodsko in strokovno-obrtno šolo istega zavoda se bo vršilo od 1. do 5. septembra. Pred 1. septembrom se ne sprejme nobena prijava.

— Službeni list kr. banske uprave dravske banovine štev. 42 od 21. julija t. l. objavlja »Zakon

o likvidaciji agrarne reforme na veleposestvih«, dalje »Zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o zaščiti avtorske pravice«, »Postopek za pobiranje skupnega davka na poslovni promet« in »Izpremembe v staležu državnih in banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine«.

— Služba cestarja. Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31. zakona o banki upravi v območju okrajnega cestnega odbora v Ptujeno službeno mesto banovinskega cestarja in sicer: na banovinski cesti II. reda Terbeževci—Mostje—Pacince od km 10.000 do km 15.950. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravnimi in zadostno kolkovanimi prilogi (rojstni in krstni list, domovinski list, zadnje šolsko izpričevalo, dokazilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško izpričevalo in vrstno spričevalo, potrdilo pristojnega oblasti, da niso bili obsojeni zbog kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 20. avgusta 1931 pri okrajnem cestnem odboru v Ptuj.

— Na pošti v Senčurju pri Kranju je bila odprta brzojavna in telefonska centrala.

— Koliko pokade Zagrebčani v enem mesecu. Šel zagrebški veleprodajec tobaka g. Martinić je dal sotrudniku nekega zagrebškega lista zanimivo izjavo, ki nazorno svedoči, da se pri tobaku in cigaretah prav nič ne pozna gospodarska kriza. Zagrebčani pokade mesečno za osem milijonov dinarjev tobaka in cigaret. Največ pokade Zagrebčani cigaret »Sava«, in sicer 17 milijonov komadov, za njimi pridejo seveda »Zeta«, katere kade vsi, gospoda in delavci. Na mesec jih pokade Zagrebčani osem milijonov. »Vardar« cigarete notirajo precej slabše, vendar se jih pokadi na mesec tri milijone komadov. »Drina« ne zaostaja dosti za »Vardar«, naj imajo isto ceno. Mesečno jih spuste v zrak 2.800.000 komadov. Luskane cigarete izkazujejo bolj majhne številke. Najmanj pokade Zagrebčani »Karagorgije«, saj so najdražje, namreč samo 4000. Cigaretnegega papirja se proda v Zagrebu mesečno okrog 70.000 zavojčkov. V Zagrebu je poleg tega 1000 trafik itd.

— Krava usmrtila 9 letnega dečka. 9 letni Josip Tomić, sin posestnika iz Bizika pri Stenjuvcu poleg Zagreba, je v nedeljo popoldne gnil domačo kravo napajal k studencu. Dečko se je najbrže hotel nekoliko igrati in si je zadržal okrog telesa vrv, ki je bila kravi privezana okrog vratu. Naenkrat pa se je krava spasilila in se spustila v divji beg. Mali je nekaj časa tekel za njo. Kmalu pa so ga zapustile moči in se je zgrudil onemogel na zemljo. Krava ga je vlekla za seboj še dober kilometer, dokler ni pridvela do nekega debela, okrog katerega je začela tekati. Dečko je pri tem seveda opletal ob drevo in pri tem se mu je zlomil prsni koš. Ko so prišli kmetje, da bi ga rešili, je bil že mrtev.

— 24 ur je sedela na vreči. Iz Bjelovarja poročajo o zanimivem slučaju, ki jasno priča, kako so nekateri iz praznovernih. Po Bjelovarju je hodila neka ciganka in se izdajala za čarovnico. Prišla je tudi k neki gospe in ji uganila, da nima sreče v denarju. Toda ona (ciganka) ji bi pomagala, da bo na lahek način prišla do bajnega imetja. Dejala je, naj ji izroči ves denar, kar ga ima doma. Ta denar naj da v vrečo, na kateri pa mora sedeti natančno 24 ur in potem bo denarja, da bo joj. Gospa ji je res prinesla 2000 Din, katere je pa ciganka s spretno kretnjo spravila v svoj žep, v vrečo je pa dala papir in seveda izginila. Ciganka se je oglašala še marsikje in skoro povsod so ji sedli na limance. V enem dnevu je priselparila na ta način, v kolikor je znano, okrog 10.000 Din.

— Pristni dolenski eviček iz Gadove peči dobiše zmeraj v gostilni Černe, Zagreb, Radičeva ulica 1 (tik Jelačičevega trga) na dvorišču.

— Sadjarimo prav! Kmetijski sadjarjem v spodbudo napisal Miloš Levstik. Knjižico je izdala Kmetiska zveza v Mariboru kot drugo številko knjižnice Kmetijske zveze. Vsebina: V čem grešimo pri spravljaju sadja? Sajenje. Oskrba novoposajenih dreves. Skrb za odrasla drevesa. Skodljivcem boj! Sadna drevesa rabijo hrane. — Knjižica se dobi za malenkostno ceno 1.50 Din pri vseh krajevnih Kmetijskih zvezah, v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, Koroska c. 5 in Aleksandrova c. 6 ter pri Slomškovi družgi v Celju. — Sadjarji! Sežite po tej lepi in poljudno pisani knjižici našega priznanega sadjarkega strokovnjaka. — Kmetiska zveza v Mariboru.

— Nov pravilnik za hranilno in čekovno službo pri poštah. Z rešenjem prometnega ministra je odobren namesto dosedanjih Odredb za izvrševanje poštne čekovne službe iz l. 1923 in Pravilnika za izvrševanje poštne hranilne službe iz l. 1926 nov skupni Pravilnik za hranilno in čekovno službo pri poštah. S tem pravilnikom so izpremenjena mnoga dosedanja določila, zlasti še računarska. Slovenski prevod tega pravilnika izide t. dni. Izda ga svetnik poštne direkcije dr. Janko Tavžes. Novi pravilnik bo potreben vsem poštam, kakor tudi računovodstvom in tistim, ki žele otvoriti čekovni račun ali naložiti denar pri poštni hranilnici.

— Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje čreves brez napore. Številna strokovna poročila potrjujejo, da so z učinkom »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef« grenčica se dobliva v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Školja Loka

V našem mestu zelo vneto propagirajo za tujski promet. Okolica je res divna tudi mesto ni bilo napačno, a po mnenju marsikoga mora se splašiti vsakega tujca, ki hoče vstopiti v naše mesto, huronsko vpitje v neki gostilni v kapucinskem predmestju. Že dolgo se prebivalci imenovanega predmestja vprašujemo in s tem vprašamo javno, ali res škofjeloska oblast ne more preprečiti neznesnega pijančevanja in vpitja v oni gostilni? Ob nedeljah ter ob praznikih, od jutra do poznega večera, ob delavnih časih čisto prav tako — vsaj ob večerih — se razlega od omenjene gostilne preko celega predmestja neprestano pijano petje. Če mora drug človek paziti, da v kakšni gostilni ne spregovori neprevidevne besedice, ali naj bo nekaterim drugim dovoljeno, da vznemirjajo s svojim vpitjem pol mesta ter postavljajo mesto v — slabo luč? Dolgo smo poslušali in — molčali. — Eden v imenu mnogih.

Tudi ob vročih dneh negovani lasje!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Maribor

□ Premješčen je od predstojništva mestne policije v Mariboru podnadzornik polic. agentov g. Macarol Ludvik po službeni potrebi k upravi policije v Ljubljano.

□ Organizacijski načrt mariborske gozdarske šole. Omenjena šola se je ustanovila ob pričetku letošnjega šolskega leta. Na podlagi izkušenj in rezultatov prvega leta se je mogel napraviti poseben reorganizacijski načrt, po katerem naj bi se pouk na omenjenem zavodu delil v dva kurza in sicer v enoletni kurz za tiste kandidante, ki imajo samo osnovno šolo. Pouk v tem kurzu traja 10 mesecev. Šolski pouk prične t. oktobra in traja do konca julija naslednjega leta. Drugi kurz pa bi bila dvoletna nižja gozdarska šola za tiste kandidante, ki imajo vsaj dva razreda gimnazije ali pa realne gimnazije odnosno tri razrede meščanske šole. Šolski pouk bi se tudi tukaj začel t. oktobra in bi trajal do konca julija naslednjega leta. O prošnji o sprejemu v nižjo gozdarsko šolo odloča učiteljski zbor pod ravnateljevim predstvom. V prvi vrsti naj bi se sprejemali v ta zavod sinovi malih in srednjih gozdnih posestnikov, ki ostanejo na gozdnem posestvu kot bodoči gospodarji in v drugi vrsti šele prosilci, ki reflektirajo na državno službo. V interesu razvoja omenjenega zavoda je, da se izvede ta načrt, ki bo zares omogočil odgojo ter temeljito strokovno izobrazbo našega prepotrebne gozdarskega naraščaja. Potem šele bo mogla mariborska gozdarska šola vršiti v polni meri svoje poslanstvo.

□ V naši podružnici na Aleksandrovi 6 (Prosvetna knjižnica) lahko opravite vse posle, ki spadajo v delokrog uprave kakor naročanje oglasov, naročevanje lista ter druga pojavnila, tičajoča se raznih oglasov Uradne ure vsak dan od 8—12 in od 15—18.

□ Umrla sta: 35-letna soproga železničarja Marija Forstnerič, stanujoča v Krčevini, Aleksandrova cesta 26. Pogreb bo danes ob pol 16 iz hiše žalosti na franciškansko pokopališče. — V starosti 40 let je umrla v Vrbnavi ulici 12 soproga krojača Gizela Ločičnik. Pogreb bo v četrtek iz mrtnišnice na mestno pokopališče. Žalostnim rodbinom naše globoko sožalje.

□ Za plesarska dela na drž. mostu je razpisana na dan 5. avgusta ob enajstih prva pisarna ponudbena licitacija, ki bo v prostorih tehničnega oddelka srezkega načelstva Maribor levi breg, soba št. 51. Načrti in proračuni so zainteresentom na razpolago med uradnimi urami v omenjenem uradu.

□ SSK Maraton. Drevo seja upravnega odbora. Ob 20!

□ Zasilen pristaneč prometnega letala Dunaj-Rim. Na dirkalnici graščine Turnišča, ki je last pl. Lippita, se je v ponedeljek popoldne vsled hude nevihte, ki je divjala popoldne in vso noč, moralo spusti na tla prometno letalo, ki vozi na progi Dunaj—Benetke—Rim. Pristalo je brez vsake nevarnosti. Z letalom so se vozili trije Američani, ki so jih z avtomobilom prepeljali v Ptuj. Včeraj je letalo nadaljevalo pot proti jugu.

□ Vozni brez koneca in kraja. V pretekli noči so neznani zlikovci vlomili v trgovino g. Friderika Birca na Tržaški cesti. Iz trgovine, ki združuje s trafiklo, so svedrovali odnesli okrog 1500 cigaret Vardar, 200 Drina in Vrbas, 100 Kosovo, Šumadija in Jadran, 7 brisavskih aparatov, več ducatov moških in ženskih nogavic in razno drugo galanterijsko robo. Tudi drobiža so odnesli zlikovci preko 750 Din, tako da znaša škoda več tisoč Din.

□ Potrjeno. Kakor znano je bil 12. maja t. l. obsojen pred mariborskim velikim senatom

Za to je potreben Elida Shampoo. Čisti, da nobena reč ne tako ... dela lase mehke kakor svila in človeka čudovito osveži!

radi umora, izvršenega nad Matijo Sulekom s Huma, 25-letni Franc Jurkovič iz Loparšič na 12 let robije in trajno izgubo častnih pravic. Zagovornik dr. Stor je bil prijavitelj radi prehude kazni revizijo in priziv. Te dni pa je stol sedmoroce v Zagrebu omenjeni priziv zavrnil ter obsodbo v polnem obsegu potrdil.

□ Pred malim senatom je sedel včeraj na zatožni klopi 34-letni vinčar Konrad Kraut iz Ploderšnice. Zadeva je takšna: 12. aprila t. l. je sedel v Purgajevem vinotoku več fantov; kakor po stari navadi so se fantje sporekli in zmikastili, dokler jih ni Purgaj spravil iz vinotoča. Zunaj se je potem nadaljevalo. Pri tem se je zgodilo, da je Konrad Kraut zgrabil za kol in zamahnil z njim po Francu Čehu, ki se mu je prelomila lobanjska kost ob levem senu. Fantje so izginili domov ter pustili Čeha ležečega na tleh. Čeh je imel še toliko moči, da se je zavlekel kakšnih 40 korakov naprej proti domu, dokler se ni zgrudil v neki obcestni kotanji, kjer ga je šele tri dni pozneje našel njegov rednik Janez Jerjav, ki je Čeha spravil na svoj dom, kjer pa je ranjenec kmalu nato izdihnil. Kraut je priznal dejanje, zatrjuje pa, da je Čeha zato trikrat udaril, ker ga je Čeh v vinotoku izžival. — Konrad Kraut je bil obsojen na 5 let robije ter 4-letno izgubo častnih pravic.

□ Izginila je neznano kam 18-letna Ana Rahtle, stanujoča v Trstenjakovi ulici št. 5. Občelena je v črno krilo, rdečo bluzo, črn predpasnik, nizke čevlje brez nogavic, nepristrženih las in razoglava. Ker je slaboumna, se domneva, da se ji je pripetila kakšna nesreča.

□ Vrnila se je pogrešana 88-letna Jožefa Klavara, katere je bila 14. junija izginila od doma brez vsake sledi.

□ Cigav je fant? V Vetrinjski ulici so našli 9-letnega fanta, ki pravi, da se piše Anton Lukman ter da je doma iz Gabernika pri Zg. Polskavi. Kakor deček izpoveduje, je služil kot svinjski pastir pri nekem Konradu Peršku, za katerim je prišel v Maribor. Ker se je na ulici izgubil, so ga oddali v Dečji dom.

Kamnik

Tlakovanje cest. Gosp. župan Kratnar je na zadnji občinski seji poročal o tlakovanju cest v Kamniku. Informiral se je že na različnih krajih glede načina tlakovanja kakor tudi glede višine stroškov. Prvotno je bilo namenjeno, da se ceste tlakujejo s kockami. Ker pa bi bilo to predrago, se je obrnil po informacije v Laško, kjer so ceste asfaltirane in bi stroški znašali za m² 140 Din. Z ozirom na to bodo dali ceste v kratkem premeriti, nakar bi se potem pričelo z delom. — Tlakovanje cest v Kamniku bi bilo res zelo potrebno, kajti prah, ki se dviga ob vročih, suhih dnevih, in blato po dežju pač ni kaj prijetno za tujce. Občinski možje se tega tudi zavedajo in pričakovati je, da se bo stvar čimprej izpeljala. Vprašanje pa je, če bo dovolj denarja na razpolago, da se vse ceste naenkrat asfaltirajo. V tem slučaju bo treba pač postopoma delati in sicer najprvo glavne, nato pa šele stranske ceste.

Čas vkuhanja se je pričel!

Dobra gospodinja uporablja najpopolnejše WECK-ove priprave za vkuhanje. — Pri nakupu pazite na znamko

Tovarniška zaloga za Jugoslavijo:

FRUCTUS - LJUBLJANA, Krekov trg št. 10
Krajevni prodajatelj: Celje: J. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brežice: V. Petan, Kranj: Markur, Koper: F. Huber, Sevnica: A. Katan, Ljubljana: P. Setina, Slovenjgradec: I. Rojtnic in K. Rojtnic.

Bratislavski slovanski kongres

(Konec.)

Križem po Slovaški.

Delo kongresa slovanskih katoliških inteligentov je doseglo svoj zunanji vrhunec v zborovanih v Bratislavi in Nitri, nato pa se je v komitaj in v zaključku delalo s polno paro, da se soglasno sprejmejo take resolucije, ki bi za vselej onemogočile vihangovske težave in spletke, cirilometodiskemu duhu ljubezni ter spravljivosti pa za vedno zagisnile zmago. Da bi se mogli vsi sklepi kongresa še bolj pretrpeti v medsebojnih prijateljskih razgovorih in sondirati teren za njihov soglasni sprejem, je bilo zaključno zborovanje določeno šele po dvodnevnem izletu po Slovaški in sicer v slovaškem Nürnbergu v Levoči.

Ti izleti so bili najprijetnejši izliv mehke slovaške duše. Bili so prekrasna pesem praktične slovaške vzajemnosti in ljubezni do svojega naroda, ki je privrele iz slovaških duš in za vedno osvobodila vse goste. V oficijskih uspehih more biti mnogo konvencionalnih laži, medlih fraz in prišiljenega navdušenja, ali naši sprejemi niso mogli biti samo izraz takta in uglašenosti, ker bolj ko besede so govorile duše in srca.

Zadivila sta nas prišrčni sprejem in gostoljubje v slovitih, kopaliških Trenčianskih Toplicah. Romantična dolina je kljub utrujenosti izvalila iz vseh gostov pesem, ki ni hotela utihniti. V najelegantnejšem hotelu sta nam pripravila mestna občina in ravnateljstvo tople prijazno in razkošno večerjo. Pozdravit nas je prišel mestni župan Horvat, ki so se mu med govorom zaiskrile oči od radosti, ko je začutil, kak duh vlada na kongresu. Okrajni glavar dr. Galvanec je izli v svoj neprisiljen pozdrav svojo dušo. Četudi mu je sedela na desnici njegova soproga, ki je protestantka, ga je duh naših gostov tako prešinil, da so mu privrele iz dna duše tako globoke misli in čuvstva, kakor jih ne izžareva večkrat niti najbolj goreč apostol kraljevske božjega. V svojem pozdravu se je tako razvnel mladi in simpatični šef-zdravnik dr. Lenoch, ki nam je prišel povedati dobrodošlico v imenu imetelja kopališča, da se

nam je zdelo, da je eden izmed nas. Razdvajala nas je vera, svetovni nazor in politična pripadnost, ali vendar smo se vsi zblížili v Kristu in postali bratje. Pokazalo se je v dejanju da je s cilji z apostolsko gorečnostjo, ljubeznijo, spravljalostjo in taktiko sv. Cirila in Metoda mogoče vzbudivti k življenju že navidez popolnoma mrtve duše.

Kljub temu, da je sezona na vrhuncu, smo dobili prenočišča deloma v najboljših hotelih, deloma pa v kopaliških dvoranih. Drugo jutro nam je šef-zdravnik dr. Lenoch razkazal vse baze in nam dal priliko, da se osvežimo v kopelih. Ob pol 11 nam je 50 članov Pevskega zbora slovanskih učiteljev pod vodstvom dr. Ruppeltda priredili koncert, kjer so izvajali pesmi vseh slovanskih narodov.

Po obedu smo se odpeljali na skrajni vzhod slovaškega ozemlja, v Levočo, kjer smo se zadržali dva dni. Med potjo so nam slovanski intelektualci razkazovali iz valke slovaške kraje in sni obenem opozarjali na važne zgodovinske dogodke, ki so se tam odigrali. Značilno je, da slovanski jurist in inženjer enako kakor zdravnik dobro pozna zgodovinski razvoj svojega naroda in da ima vsak slovanski izobraženec zelo mnogo smisla za kulturno življenje. V tem oziru pa žal večina slovaške inteligence daleko zaostaja za drugimi Slovani.

Ko se je v vlaku najbolj orila pesem, smo se ustavili v mestu Žilini kjer nas je prišrčno pozdravil mestni župan senator Honka. Še bolj smo bili presenečeni v Ružomberku, kjer nas je pozdravil z besedo in dejanjem apostolski pronotar Hlinka, voditelj slovaškega naroda. Medtem ko je Hlinka govoril pozdrav, je njegova nečakinja izročila krasen šopek prelatu dr. Grivcu, štirje fantje pa so naglo dali skozi okno v velikanski steklenici 25 litrov piva, zaboj kruha, zaboj šunk in sira ter 24 čaš. Ze se je vlak premikal in Hlinka je imel komaj časa, da je še povabil čez 17 članov slovaškega v 5 člansko hrvaško družbo, da ga na poti nazaj obiščejo.

V Levoči nas je čakalo še težko delo. Predvsem je bilo treba rešiti dve pereči vprašanji: kje se bo vršil prihodnji kongres, ki so ga zahtevali Poljaki zopet v Poljski, četudi se še ni vršil pri Hrvatih, Čehih in Ukrajincih in pa vprašanje, kako najti modus vivendi med Poljaki in Ukrajinci.

Moratorij v starem Babilonu

Nič novega pod solncem — moremo reči tudi o moratoriju, za katerega se danes bori Nemčija. Najstarejši zakonik sveta — Hammurabijev — že pozna odlog plačevanja in obrestovanja dolgov; člen 48. določa: »Če ima kdo dolg, ki ga mora obrestovati, pa mu ne-urje opustoši polje ali uniči žetev ali pa zaradi pomanjkanja vode žito na polju ne zraste:

Beneduce in Lanino, italijanska zastopnika na londonski izvedeniški konferenci.

potem naj to leto upniku ne daje žita, svoje dolžno pismo (napisano na ilnati plošči!) naj razmehča v vodi in za to leto naj ne plača obresti.»

Denarno in kreditno poslovanje je bilo v rabi že v davni. Ptolomejski Egipt je doživel prav polom bakra. Razmerje med srebrom in zlatom je bilo tedaj 1:15½, kar je ostalo domalega neizpremenjeno vse do novejšega časa; vrednost bakra je pa imela drugačen potek. V začetku ptolomejske dobe je bilo razmerje med srebrom in bakrom kakor 120:1. Malo desetletij nato je pa padla vrednost bakra na tretjino in kasneje celo na četrtno prvotne vrednosti. Da so že prastare kulture v Dvo-rečju poznale denarno gospodarstvo, dokazujejo starobabilonski teksti iz 4. predkrščanskega tisočletja, ki jih hranijo v nipurski zbirki carigradskega muzeja. Takrat je bil denar vsekakor zelo drag; obrestna mera je znašala 33½ odstotka.

Stari Babilonci so poznali tudi že menice, in kakor je razvidno iz Ciceronovih pisem je

Prostovoljna dijaška straža na berlinski univerzi. Zaradi neprestanih političnih spopadov med dijaštvom raznih straj na berlinski univerzi, so delavoljni slušatelji vseh strank ustanovili prostovoljno dijaško stražo, da preprečijo nadaljnje izgrede in omogočijo redno delo. Predvsem hočejo zabraniti dostop tujim elementom. Na sliki vidimo člana straže, ko pregleduje izkazila nekega slušatelja.

bilo že v starem veku v rabi čekovno in menično prevodno poslovanje, hipoteke pa od 6. predkrščanskega stoletja.

Dasi gospodarskih uredb starih kulturnih dežel na Vzhodu ni mogoče primerjati z velškanskimi ustanovami modernega gospodarstva, so bile za svojo dobo vendar zelo pomembne. V starem Egiptu je bil do Aleksandra Velikega (331 pr. Kr.) v veljavi sestav »oikos«: sestav velikih, zaključenih gospodarstev. Največje gospodarstvo je imel kralj, ki so ga po božje častili in mu doprinali od vseh pridelkov dežele. Tako so postali kralji največja gospodarska moč v državi. Poleg palač so stala ogromna skladišča, v katera so spravljali silne množine blaga.

Poleg kraljev so se razvile mogočne gospodarske centrale v velikih templjih. Njim so pripadala obsežna zemljišča, cela mesta in

trgovinska brodomja. Tudi v stari Babiloniji so bile kašče za žito in blagovna skladišča stalna uredba, kakor prica Hammurabijev zakonik; deloma so pripadali kraljem in templjem, kakor v Egiptu, deloma pa tudi zasebnikom. Kdor je imel blago v zalogi, je mogel zanj dobiti denar. Tako so si kmetje v času med setvijo in žetvijo pomagali s posojili pri javnih in zasebnih posojilnicah. — V Ninivah so odkrili poleg kraljeve palače veliko skladišče, last kralja Sargona, ki je vladal v 8. stol. pr. Kr.

V novobabilonski dobi je nastala proti javnim gospodarskim silam konkurenca okrepjenih zasebnih podjetij. O »Bratih Egibi« in »tvrdki Massaru« poročajo, da so delali velike kupčije v denarju in blagu. Dajali so zasebnikom, pa tudi kraljem posojila, plačevali na račun svojih klientov denar ali blago, posojali denar na obresti in oddajali proti najemni prostori v svojih skladiščih.

Veliki preokret je nastopil, ko se je uvedla državna vrhovna novčena oblast, ki je izšla po vsej priliki iz Lidije v Mali Aziji. Trgovina je dosegla dotedaj neznan obseg in pomen denar-

Švedski princ Sigvard (levo), vnuk kralja Gustava, ki je v nekeem stockholmskem gledališču sprejel engagement kot igralec in režiser (desno ga vidimo v neki uloži). Prinčev oče je znani švedski princ pesnik Viljem.

nega prometa je rastel. Če je bila preje v deželah ob Nilu in Evfratu vrednostno merilo zemlja, je zavzel sedaj njeno mesto denar. Grki, najprebrisaniji trgovci starega veka, so hitro spoznali ugodnost novega sistema in se ga oprijeli. Priznane gospodarske centrale so bili grški templji; njihova moč je temeljila na varnosti pred ropom in tatvino, ki so jo dajali za zaupano blago. Seveda so si dali to plačati; poleg tega so posojali blago in denar na obresti. Najbogatejši templji so bili v Atenah, Delfiju in Olimpiji. Proti koncu 5. stoletja je nastopila zasebna konkurenca, ki se je okoristila z vpeljavo državnega denarja. V začetku samo menjalci denarja, so se kasneje ti podjetniki kmalu razvili v vplivne bančnike, posojali denar posameznikom in skupinam, posojali na zastavljeno blago, plačevali po nalogu svojih klientov ter se z eno besedo pečali z vsemi običajnimi bančnimi posli.

Pod Aleksandrom Velikim so poplavili grški trgovci in finančniki ves Vzhod. Najkasneje je uvedel državni denar Egipt. Ptolomej II., ki je hotel obnoviti faraonske tradicije, je proglasil trgovino in gospodarstvo za državni monopol. Nastavil je državno koncesijonirane davkarje, ki so imeli v svojih krajih izključno pravico do bančnih poslov. Iz listin Grka Zenona, upravnika orjaškega posestva finančnega ministra in tovarnarja Apolonija v oazi Fayum, precej natančno poznamo egiptovsko bankarstvo v času od 260. do 246. pr. Kr. Pogosto je omenjen bankir Pytoa, ravnatelj banke v Krokodilopolisu, ki je imel obsežne zveze in več podružnic. Denarni promet je bil zelo znaten, zakonite obresti za blagovna posojila so znašale 2% mesečno.

Ko je propadel stari kulturni vek, se je gospodarstvo povrnilo v stanje naturalnega sistema in ostalo na tej prvotni stopnji mnogo stoletij.

Raztrgan cestni tlak v Gelsenkirchenu, kjer so se vršili veliki izgrede; množica je oplenila več trgovin z živili.

Množica pozdravlja nemške ministre ob prihodu v Pariz.

Vohunstvo v industriji

Vohunstvo v industriji le malo zaostaja za političnim in vojaškim vohunstvom. Cele industrijske panoge kake dežele so v nevarnosti, da jim kdo upra njihove iznajdbe, njihov posebni način postopanja in jim ustvari bolj ali manj usodno konkurenco. Tako je znanih več slučajev iz povojne Nemčije. V nekem velikem elektrokoncernu, ki je razširjen po vsej Evropi, je bil uslužben inženjer, ki je lepega dne izstopil in ustanovil lastno podjetje. Koncern je dognal, da je inženjer uporabil v svojem podjetju celo vrsto tovarniških skrivnosti, ki so bile koncernova last. Koncern je inženjerja ova-dil oblastem, ki so uvedle obširno preiskavo. Ko bi bilo pa imelo priti do obtožbe, je koncern obvestil oblast, da se je z inženjerjem n-ravnal na ta način, da je odkupil njegovo pod-jetje za 280.000 mark in da naj se vsako na-daljnje postopanje ustavi. Odkod to veliko-dušno ravnanje mogočnega koncerna? Izvedel je bil, da stoji za inženjerjem vohunom bogat inozemski finančnik; preti-la je torej nevarnost, da se ustanove podobne tovarne tudi v inozemstvu. Vrhu tega se je inženjerju posrečilo v teku preiskave po drugih osebah izvolunirani se na-daljnje proizvajalne skrivnosti. Koncernu ni

kazalo drugega, kakor da se izlepa pogodi z inženjerjem.

Podoben slučaj se je pripetil v neki drugi nemški tovarni, le da dotični inženjer ni sam vzel s seboj tovarniških skrivnosti, marveč mu jih je sproti donasal eden delovodij. Tudi v tem slučaju se je okradena tvrdka z inženjer-jem pogodila tako, da mu je odkupila njegovo podjetje, razen tega pa mu plačala znatno od-škodnino pod pogojem, da za dobo deset let ne otvori enakega podjetja. Inženjer je odšel z dobljenim denarjem in delovodjem, ki mu je bil izdal tovarniške skrivnosti, v Ameriko, se-stavil tam konzorcij in z njegovo pomočjo ustanovil osem ogromnih podjetij, v katerih je izkoristil ukradene skrivnosti nemške tovarne. — Patentiranje iznajdb ne daje pravega var-stva, nasprotno je zelo verjetno, da so v pa-tentnih uradih skrivnosti še-le prav izpostavl-jene vohunom. Mnoge tovarne zato svojih od-kritij ne prijavljajo za patent. — Iznajdbe in odkritja novih načinov pri proizvodnji različnih izdelkov navadno niso slučajna, marveč so sad dolgotrajnih in dragih poizkusov v la-boratorijih. Posamezna podjetja vzdržujejo lastne znanstvene laboratorije, ki jih stanejo mnogo milijonov letno.

Američan Frank Shields (levo), ki je v Parizu potolkel Angleža Perry-ja v boju za Davisov pokal. — Desno: Anglež Austin, ki je zmagal nad ameriškim mojstrom Sidney Woodom.

Še več žena v tovarne

To je geslo ruskih sovjetov. Moskovska »Izvestja« tožijo, da se ženstvo vse prepočasni priteguje v produkcijo. Po približnih statistič-nih podatkih je bilo v sovjetskem narodnem gospodarstvu proti koncu l. 1930 zaposlenih nad 3½ milijona žensk. Ženske večinoma op-ravljajo dela, za katera se ne zahteva kvalifi-kacija. Visoko kvalificiranih žena je samo 1.7 odstotka. Delavk s srednjo kvalifikacijo so na-šteli 8%. Nasprotno so našli moških z visoko kvalifikacijo 11%, s srednjo pa 20.6 odstotka. »Izvestja« naglašajo, da žensko delo v mnogih slučajih nadkriljuje moško; prica so ženske bri-gade v moskovski električni centrali, Tagilskem podjetju in drugih sovjetskih podjetjih, kjer so se ženske izkazale kot mnogo zanesljivejši ele-ment nego moški delavci. Propagatorjem žen-skega dela je na misli seveda glavna ovira temu delu: družina. Zato istočasno zahtevajo, da se čim bolj izpopolni in razširi mreža otro-ških domov in podobnih ustanov, ki oproščajo ženo skrb za otroke in domače ognjišče in ji omogočujajo delo v tovarni in poljedelstvu. Da je ta pot pogubna za ruski narod, po tem boljše-viki ne vprašajo.

»Tak kako se vama pa godi v vajinem mladem zakonu?»

»Kakor v raju!»

»To me pa veseli!»

»Da, ničesar nimava obleči in ker najem-nina ni plačana, naju utegnejo vsak dan vreči ven.»

Irena Curie asistentinja svoje matere

Slavna pariška znanstvenica Marija Curie, ki je že dvakrat prejela Nobelovo nagrado, je sedaj nastavila v svojem pariškem laboratoriju za svojo asistentinjo svojo hčer Ireno. Irena se že mnogo let peča s prirodoslovjem in jo znan-stveni svet zelo ceni, dasi njena dela ne dose-zajo materinih (gospa Curie je s svojim pok. soprogom odkrila radij in polonij). Sedaj de-lata z materjo skupaj in se po cele dneve ne ganeta iz laboratorija. Priprosto hrano si se-grevata na plinu. Gospej Curie je že 63 let, a dela še vedno najmanj po 10 ur na dan.

Jack Dempsey, bivši boksarski svetovni mojster, ki je baje že popolnoma pognal svojih deset mi-lionov dolarjev, katere si je bil zaslužil na bok-sarskih tekmah, in se hoče sedaj znova lotiti boksarstva. Uspeha mu ne prerokujejo, ker da ni več mlad in vsa leta ni nič vežbal.

»Vse priznanje, gospod postajenačelnik, vaš vlak je dospel do minute točno!» — »Da, da, gospod — toda to je še večerajšnji vlak...«

»Pri vas je smešna navada, da morajo iti ženske vedno na desni strani.«

»Kako pa v Parizu?»

»V Parizu gredo vedno na tisti strani, kjer so izložbe.«

Gospodarstvo

Konferenca sadnih trgovcev

Z letošnjo sadno sezono je oživel tudi gibanje sadnih trgovcev. Kakor vse druge izvozne stroške tako se bori tudi sadna trgovina z mnogoterimi težkočami, ki ovirajo uspešnejši izvoz. Med drugimi težkočami, ki jih je tudi sadni trgovini prineslo splošno neugodno gospodarsko stanje, postaja pereča ob veliki inozemski konkurenci vprašanje prevoznih tarif, hitre odpreme sadja itd.

S pravilnikom, ki ga je izdalo trg. ministrstvo, se ureja izvoz našega sadja. Po tem pravilniku bodo smeli izvažati sadje le protokolirani trgovci, ki se prijavijo Centralni komisiji za izvoz sadja v Belgradu, in ki jim Centralna komisija izda lozodnevno uverenje zadrage za svoje člane in sadjarji za svoje lastne pridelke. Zelo važne so nadalje določbe pravilnika glede kontrole in odpreme sadja. Zato je za vsakega sadnega trgovca jako važno, da je poučen o določbah pravilnika.

O položaju v naši sadni trgovini, o pospeševanju strokovnih interesov in o ureditvi izvoza po novem pravilniku, se bo razpravljalo na konferenci sadnih trgovcev dravske banovine, ki jo sklicuje Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani in ki se bo vršila v nedeljo, 26. i. m. ob 11. popoldne v mali dvorani Celjskega doma v Celju. Na konferenco se vabijo vsi sadni trgovci.

Mercurbank. Kakor nas obvešča avstrijski konzulat, za Mercurbanko na Dunaju, ki je zaslila v težkoče radi krize Donatbanke, ni bilo niti moratorija niti odloga plačil. Zvezna vlada je tozadevno obvestila vse inozemstvo.

Borza

Ljubljana, 21. julija.

Denar

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil znaten, posebno v devizi Curih. Več privatnega blaga je bilo zaključeno v devizi Trst. — Nemška marka kakor penge slejkoprej ne notirata. V privatnem prometu smo danes slišali za Berlin tečaj 1330.50—1340, za Budimpešto pa 988.50—989.50.

Ljubljana. Amsterdam 2272.87—2279.71, Bruselj 786.51—788.87, Curih 1096.95—1100.25, Dunaj 793.08—795.48, London 273.69—274.51, Newyork 562.50—564.50, Pariz 221.58—222.24, Praga 167.01—167.51, Trst 295.07—295.97.

Zagreb. Amsterdam 2272.87—2279.71, Dunaj 793.08—795.48, Bruselj 786.51—788.87, London 273.69—274.51, Milan 295.07—295.97, Newyork kab. 56.4050—56.5750, ček 56.2950—56.4650, Pariz 221.25—221.91, Praga 167.01—167.51, Curih 1096.95—1100.25.

Skupni promet brez kompenzacij 6.86 milj. Dinariev.

Belgrad. Amsterdam 2272.87—2279.71, Bruselj 786.51—788.87, Curih 1096.95—1100.25, Dunaj 793.08—795.48, London 273.69—274.51, Newyork 56.2950—56.4650, Pariz 221.58—222.24, Praga 167.01—167.51, Milan 295.07—295.97, Bukarešt 33.45—33.55, Budimpešta 987.53—990.49, Varšava 631.81—633.74, Curih. Belgrad 9.085, Pariz 20.175, London 24.95, Newyork 514.50, Bruselj 71.70, Milan 26.50, Madrid 47.985, Amsterdam 207.20, Dunaj 72.31, Stockholm 137.50, Oslo 137.30, Kopenhagen 137.45, Štocija 3.725, Praga 15.225, Varšava 57.60, Budimpešta 90.025, Atene 6.65, Carigrad 2.44, Bukarešta 3.055, Helsingfors 12.925.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendence za državne papirje je bila danes slabšeja in so tečaji popustili. Voja škoda je popustila pod 370, močnejše pa je v Zagrebu kakor v Belgradu. 7% Blerova pos. je bilo nekoliko čvrstejše. V Zagrebu je prišlo do zaključkov samo v škodi in 7% Bleru, v Belgradu pa je bil znaten promet v škodi. Med bančnimi papirji sta ostala neizpremenjena Prastediona. V industrijskih papirjih je bilo manj prometa kakor včeraj in je prišlo do zaključkov samo v delnicah Drave, Unionmlina po neizpremenjenih tečajih. Zaključena je bila tudi Danica 65. Trboveljska je danes popustila od 238—240 na 220—235.

Ljubljana. 8% Bler pos. 90 bl., 7% Bler. pos. 78 bl., Celjska pos. 150 d., Ljublj. kred. 120 d., Prastediona 950 d., Kred. zavod 195 d., Vevče 120 d., Stavbna 40 d., Ruše 145 d.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 83.50—85, agrarji 46—49, voja škoda ar. 370.50—372, kasa 370.50—372 (375, 371), 8. 370 d., 12. 374—378 (378), 8% Bler. pos. 85.50—88, 7% Bler. pos. ar. 75.50—76 (76, 75.25, 75.50), kasa 75.50—76 (75.50), 7% pos. Drž. hip. b. 76.50—79, 6% begl. obv. 61.50—62.50.

Bančne delnice: Hrvatska 50—60, Katolička 33—35, Poljo 53.50—55, Kreditna 121—126, Union 150—155 (150), Jugo 67—68 (67), Lj. kred. 120—123, Narodna 6350—6500, Obrtna 36 d., Prastediona 957.50—965 (957.50, 950), Srbska 190—192, Zemaljska 120—122. — Industrijske delnice: Nar. šum. 25 d., Guttmann 110—115, Slaveka 25 d., Slavonija 200 d., Danica 65—70 (65), Drava 235—236 (235), Sečerana Osjek 250—235, Nar. ml. 15 bl., Osl. ljev. 200 d., Brod. vag. 54 bl., Union 55—65 (60), Vevče 120 d., Isis 40—45, Ragusea 300 d., Oceania 190—205, Jad. plov. 460—520, Trboveljska 220—235.

Belgrad. Narodna banka 6.400—6.650, 7% inv. pos. 85 bl., voja škoda 366.50—368 (2000 kom.), 7. 367 (200 kom.), 11. 378 (1000 kom.), 12. 378—380 (500 kom.), begl. obv. 61.50 (50.000), 7% Bler. pos. 75—76, 7% pos. Drž. hip. banke 76 d.

Dunaj. Don. sav. jad. 93, Wiener Bankverein 14.45, Escomptev. 149.60, Union 17.80, Alpine 14.70, Trboveljska 28.55, Leykam 1.90.

Notacije drž. papirjev v inozemstvu: Newyork: 8% Bler. pos. 86—87, 7% Bler. pos. 72—74, 7% pos. DHB 72—75.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je ostal neizpremenjen, ravno tako cene. Koruza je nadalje čvrsta in stane 110—115 (Ruma 112.50). V Ljubljani notira ml. tar. 150—152.50, nav. vozn. 155—157.50.

Sombor. Pšenica: slav. nova 79 kg 2% 164—165, Rž: bč. nova 140—145, Ječmen: bč. sr. novi, kasa duplikat 107.5—112.5, Koruza: bč. 105—107.5, bč. julij 107.5—110, bč. ladja Donava 105—108, Otrobi: bč. 115—120. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence: neizpremenjena. Promet: 43 vagonov.

Novi Sad. Pšenica: sr. nova 78.79 kg 165—167, sr. nova 79.80 kg 166—168, slav. nova 78.79 kg 165—167, Moka: bč. ban. postaja: 0 290—300, 2 270—280, 5 250—260, sr. slav. postaja: 0 270—280, 2 250—260, 5 240—250. Vse ostale neizpremenjene. Tendence: neizpremenjena. Promet: 72 vagonov.

Živina

Dunajski svinski sejem. (Poročilo trdke Ed. Saborsky et Comp.) Prignanih je bilo 11.892 prsutarjev in 3044 speharjev, iz Jugoslavije 966 prsutarjev in 2276 speharjev. Cene so bile: najboljši 1.55—1.60, srednje 1.50—1.52, Kmečke svinje 1.60—1.66, prsutarji 1.60—2.00, Speharji so bili za 20 grošev, prsutarji za 40 grošev urazji.

Plavalni sport

OBRNILO SE BO!

V plavalnem sportu namreč. Kakor v veslaškem, tako se je pričela tudi v plavalnem sportu borba med morjem in reko. Pred leti so v vseli panogah vodnega sporta prednjačili klubi iz obmorskih krajev. Najprej so pričeli izgubljati primat veslači, kateri so dobili v Zagrebu, Belgradu in Pančevu ostre konkurente. Še ostrejša borba se je pa pričela v plavalnem sportu. Od leta 1929, ko smo dobili v Ljubljani prvo sportno kopališče v državi, je pri nas plavalni sport tako napredoval, da je samo vprašanje časa, kedaj bomo dobili prvenstvo v Ljubljani. Dan za dnem lahko beremo v zagrebskih ali splitskih časopisih, da je bilo otvoreno kopališče sedaj tu, sedaj zopet drugje. Slovenija ima že šesto sportno kopališče. Vse te vesti so znak, da so se pričeli resno bati naših plavcev. Seveda o šestih sportnih kopališčih ne moremo govoriti. Naravno je, da moramo ravno pri nas v Sloveniji imeti kopališča radi tujeskega prometa. Sportnim namenom popolnoma odgovarja samo eno kopališče (Ilirija), druga pa niso tako pripravna, čeprav jih končno tudi lahko uporabimo za plavalne tekme. Rekordni pa veljajo samo v bazenu Ilirije, ker je le tu absolutno stoječa voda. Po tekmah na Sušaku, kjer sta pred najboljšimi plavci države pokazala svoje veliko znanje Lampretova in Wilfan, so se pričeli obmorski klubi resno pripravljati na borbo, da si ohranijo še za letos prvenstvo. Vraščuio se, ali bo res šlo plavalno prvenstvo v planine?

Šlo bo, gotovo bo šlo! Toda ne v planine, pač pa v kraje, kjer so dani tudi dobri pogoji za razvoj plavalnega sporta. Prednost imajo ob morju, kjer lahko dalj časa trenirajo in se prično tudi veliko preje kopati na prostem kakor pri nas. Zato je pa pri nas večja inicijativa. Prošnjo nedeljo so se vršila podvezna plavalna prvenstva skoro po vsej državi. V Belgradu, Karlovcu itd., povsod so imeli prvenstveno tekmovalje. Ob tej priliki so lahko videli, kaj znajo stari renomirani plavci in s kakšnim uspehom bodo nastopali na prvenstvu v Ljubljani.

Pri nas se pojavlja sedaj ista slika, kakor v Italiji. Plavci obmorskih mest Reke, Trsta, Specie, Livorna, Genova so se dolgo vrsto let med seboj borili za prvenstvo. Tako kakor pri nas Sušak, Dubrovnik in Split. Od leta 1926, ko so zgradili v Italiji prvo sportno kopališče, plavci iz obmorskih krajev ne pridejo do veljave. Za prvenstvo se bore Bologna, Rim in Milan, kajti v zimskih bazenih se plavci veliko nauče. To vidimo letos pri Vilfanu in Lampretovi, kajti oba sta trenirala čez zimo v majhnem zimskem kopališču Ilirije. Zimski trening se pa pozna tudi ostalim plavcem. Zato bo tudi naše podvezno prvenstvo, ki se bo vršilo prihodnje dni, zanimivo. V končnem domačem prvenstvu, bomo lahko primerjali. Eno je gotovo: Ni več daleč čas, ko se bo uresničila bojazen Dalmatincev in prvenstvo si bomo priborili v planinah!

Celje

Novi predstojnik policije. Včeraj popoldne je prišel z osebnim vlakom ob pol 4 iz Maribora novi predstojnik mestne policije g. Gustav Puš, doslej policijski uradnik v Mariboru, in je takoj po prihodu prevzel predstojniške posle od dosedanjega predstojnika. Dosedanjí predstojnik mestne policije, g. Gerzinič, pa odide tekom današnjega dne na svoje novo službeno mesto kot predstojnik mestne policije v Mariboru.

Okoliška občina. V petek 24. t. m. se vrši ob 8 zvečer v občinski dvorani na Bregu redna javna seja občinskega odbora.

Zaprisega novih stražnikov se je vršila v ponedeljek ob pol 4 popoldne na mestnem magistratu pred zastopniki oblasti. Novi stražniki prevzamejo s 1. avgustom varnostno službo v mestu Celju.

Razglas. Dne 1. avgusta ob 4 pop. se bo prodala potom javne dražbe otava na travnikih mestne občine na Sp. Lanovžu. Izdražbano otavo se plača takoj na kraju dražbe ter se pripominja, da se otava pod dnevno ceno ne bo prodala ter da končnoveljavno potrdi dražbo šele mestna občinska uprava. Sestanek pri garaži na Sp. Lanovžu. — Mestni načelnik: dr. Gorican.

Zopet požar. V ponedeljek popoldne okrog 4 je bila alarmirana celjska požarna bramba, da gori v bližini Lubečne. V najhujšem dežju so se podali takoj z avtomobili na kraj nesreče. Ko so tja prispeli, pa valed nedostopnega terena niso mogli zraven. Poskušali so z raznih strani, potem peš, pa z brizgalko ni šlo, tako da je bila prav za prav areča, da je istočasno tako strahovito lilo, da je dež glavno delo opravil in ogenj skoro pogasil, da potem gasilec ni mnogo dela preostalo.

Preložitve vozne ceste v mestnem parku. Ponudbe za preložitve vozne ceste v mestnem parku pod vazože Reiterjevega hriba naj se vložijo do 17. avgusta pri mestnem načelnstvu. Ponudbe morajo biti na uradnih formulirjih, ki se dobe pri tehničnem oddelku mestnega načelnstva. Letalom se dobe tudi natančnejše informacije in navodila.

Plavalna sekcija SK Celja. V včerajšnji notici v našem listu pod tem naslovom je pomotoma izostalo, da sprejema prijave do sobote 25. t. m. g. Anton Kopušar v trgovini Fischer in drug na Kralja Petra cesti, kjer se dobe tudi vse informacije.

Jesenice

Zelo živahno je bilo preteklo nedeljo na Jesenicah. Že v zgodnjih jutranjih urah so se za železniškim poslopjem pred kolodvorom zbirali fantje in moške iz Jesenic, Hrušice, Dobrave, Javornika in Koroške Bele v svrhu vojnega razporeda. Celodopolne se je vrstilo moštvo po letnikih. Bilo jih je zelo veliko in le oni, ki so bili zaposleni v nučnih slučajih, bodisi v tovarni ali na železnici, so bili izjema, da se niso odzvali povabilu. Vsi ti se naknadno javijo pri glavarstvu v Radovljici. Kljub velikim množicam ni prišlo do nobenega izzivanja ali drugega incidenta, kar znači, da je na Gorenjskem že davno pokopana tradicija, da se je treba ob sličnih sestankih stesti in poravnati stare fantovske račune. — S turistovskim vlakom ob 8 so se proti Kranjski gori odpeljale velike množine in to posebno Rusov, bivajočih v naši državi. Vse to je pohitelo do znane ruske kapelice pod Vršč, kjer se je vršilo spominsko slavlje onim trpinom, ki so v teh gorah pustili svoje življenje pri gradnji slovite »Erzherzog Evgen Strasse«. — Proti večeru se je pred Krekovim prosvetnim domom vršil sijajno uspeši promenadni koncert godbe Krekovega prosvetnega društva. Takega izvajanja posameznih komadov na Jesenicah še nismo čuli. Glasbe željnega občinstva je bilo vse polno. Dirigiral je nadarjeni domačin, bivši vojaški kapelnik g. Filip Bernard. — V domu samem pa se je ob poldevetih zvečer vršil prosvetni večer, na katerem so med drugim peli tudi Lavtizarjevo »Mlada Breda«.

Konjice

Dolgi nosovi... Bilo je seveda zopet ob že znanem potoku. Tokrat sta se pa znašli Sara in Ruta. In Sara je bila vsa iz sebe. — »Sara, kaj pa letaš od ene štacune do druge? Ali ne veš, da je danes moderno samo v eni štacuni kupovati, ker ne smeš pospeševati umazane konkurence?« — »Ampak — demonstrirati pa menda vendar smem, če ni mogoče nikjer dobiti tega, kar iščem.« — »Ja, kaj pa za božjo voljo želiš kupiti?« — »Veš, Ruta, tako dolgo mero bi rada kupila, da bi izmerila, za koliko so se v zadnjem času nekaterim podaljšali nosovi. Toda pomisli, kakšen škandal. Povsod imajo — prekratke« solstoke.

Poletna hrana mora biti lahka a tudi zadostna,

da prejme naše telo vse one sestavine, ki so mu potrebne, za lažji odpor proti žejni in utrujenosti. Zato nikar ne porabite, da za poletno pijačo najbolj prija in obenem čuva zdravje

Pripravlja se z Ovomix-kozarcem, ki ga morete dobiti povsod, kjer se prodaja Ovomaltine in sicer za ceno Din 15.—.

Naše dijaštvo

Ciril-metodijski tabor v Celju, dne 28. julija. Spored: Ob 8 sv. maša v kapeli zavoda šolskih sester. Po sv. maši bodo v dvorani istega zavoda predavanja o Ciril-metodijski ideji z ozirom na naše versko, socijalno in narodno vprašanje; predavali bodo dr. Fr. Grivec, S. Cajnkar in J. Sedivy. Popoldne izlet na grad: referati in razgovori o širjenju Ciril-metodijske ideje med ljudstvom in dijaštvom. Udeleženci naj se prijavijo do 24. julija na naslov: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Napoleonov trg 1, ali BCM, Maribor. Glavni trg 7. K udeležbi vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Levstikove proslave v Velikih Laščah naj se naše dijaštvo udeleži čim številneje. Vožnja četrtinska.

Počitniško zborovanje SDZ se vrši v dneh od 28.—30. julija v Nazarju. Ciril-metodijski dan se vrši 28. julija v Celju s posebnim sporedom, naker se odpeljejo udeleženci tega dneva s popoldanskim vlakom do Paške vasi ob 16.16. — Teme letošnjega nazarskega zborovanja so sledeče: **Preosnova družbe** v smislu kat. akcije (bogoslovce M. Poteka), **O poklicih** (prof. M. Miklavčič), **Tujina — domovina in inteligent** (dipl. phil. E. Bojc), **Pot abiturienta na univerzo** (abs. techn. L. Duh), **Rast človeka** (stud. phil. V. Kunstelj), **O religioznosti in liturgiji** (prof. J. Solar). Podroben spored za vsak dan se bo določil v Nazarju. Stroški za prehrano znašajo skupno 25 Din. Prijavite se najkasneje do 27. t. m. na: Sloven. dij. zvezo, Akademski dom, Miklošičeva cesta 5, Ljubljana. — **Prinesite s seboj** primerno opremo (pelerina, kitara, kopalne hlače) in ne pozabite mislali! Pridite v obilnem številu! Na svidenje v Nazarju!

Dijaški koledarček SDZ izide kot že javljeno tudi letos. Opozarjamo nabiralce inseratov in sotrduknike, da se nemudoma odzovejo in stvari dopoljšje najkasneje do 1. avgusta, ker izide koledar že koncem avgusta.

Zadnja številka »Rasti« bo izšla v avgustu. Naročnike lepo prosimo, da izvrše svoje obveznosti čim prej mogoče, da bomo lahko krili stroške v tiskarni.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 22. julija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13. Cas, plošče, borza. — 18 Salonski kvintet. — 19.30 P. dr. Roman Tominec: Portreti iz svetovne literatüre in umetnosti: Blaise Pascal. — 20 Samospevi: poje g. konservatorist Drago Burger. — 20.30 Slovenska glasba: salonski kvintet. — 22 Casovna napoved, dnevne vesti, sport.

Četrtek, 23. julija: 12.15 Plošče. (Pevske točke: Tauber, Völker, slagerji) — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Gidč. Carmen Antič, poje narodne in domorodne pesmi, nato plošče — 19.30 Dr. Ulaga: Gimnastična ura — 20.00 Vremenska napoved — 20.05 Dr. Campa: Časniki in časnikarstvo — 20.30 Kompozicijski večer prof. J. Breznika — 21.15 Slagerije poje Mirko Premelj, pri klavirju Stane Fin — 22.00 Prenos plesne glasbe iz Park hotela Kazino na Bledu.

Drugi programi

Četrtek, 23. julija:

Belgrad: 12.45 Radio orkester — 20.30 Ljubljana — 22.50 Koncert Radio orkestra. — **Zagreb:** 12.30 Plošče — 20.30 Koncert (Ljubljana). — **Budapest:** 12.05 Koncert — 16.00 Koncert vojaške godbe — 19.45 Instrumentalni koncert — 20.00 Ciganski orkester — 20.45 Kabaret, nato orkestr. koncert. — **Dunaj:** 11.30 Opoldanski koncert — 20.15 Koncert (orkester in petje) — 21.25 Orkestralni koncert (R. Fuchs). — **Milan:** 11.18 Pesta glasba 20.45 »Clovek, ki se smeje«, opera, Ar. Pedrelko. — **Oslo:** 20.30 Komorna glasba — 22.05 Lahka glasba. — **Praga:** 19.30 Instrument. koncert — 20.25 Flauta — 21.00 Operne arije. — **Langenberg:** 20.05 Orkestralni koncert — 23.00 Plesna glasba. — **Rim:** 21.00 Simfonični koncert — **Berlin:** 20.00 »Pojdite v Berlin«, vesela ura — 21.10 »Turandot«, opera, C. Gozzi. — **Katovice:** 20.15 Koncert. — **Toulouse:** 12.45 Radio orkester — 13.00 Popevke — 13.15 Dunajski orkester — 19.45 Simfonični koncert — 21.00 Koncert — 23.30 Melodije. — **Stuttgart:** 21.00 Zabavna glasba — 22.30 — Komorna glasba — 23.10 Plesna glasba.

Poizvedovanje

V nedeljo, 19. t. m. zjutraj med 5 do pol 6 se je na poti od Florjanske cerkve do postaje izgubila damska zapesna zlata ura z oznako: 25, 10, 1925, Egidi. Pošten najditelj naj jo proti nagradi izroči na policijo.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI priporoča:

Dr. K. Algernissen, Freidenkertum, Arbeiterschaft und Seelsorge, 151 strani, nevezano, Din 28.
Dr. B. Bartmann, Die Schöpfung. Gott - Welt - Mensch, 161 strani, vezano, Din 63.
Dr. L. Bardenheuer u. A. Franken, Die katholische Frau in der Zeit, 152 strani, nevez. Din 42.
Fiedler E., Hausgenossen Gottes, Inglingsansprachen bei den monatlichen Kommunionen, 70 strani, nevezano, Din 28.
Gillet P., L'Orateur Chrétien, 424 strani, nevezano, Din 43.
Heinen A., Katholische Bildungswerte, 107 strani, nevezano, Din 42.
Mors Otto, Die katholische Frau, 192 strani, vezano, Din 84.
Schilling Otto, Moderne Wirtschaftsfragen im Lichte der katholischen Weltanschauung, 102 strani, nevezano, Din 35.
Dr. W. Schmidt, Liebe, Ehe, Familie, 173 strani, nevezano, Din 56.
Sertillanges A. D., Saint Thomas D'Aquin, 219 strani, nevezano, Din 36.
Dr. Toth T., Die zehn Gebote, Predigten, I. del, 312 strani, nevezano, Din 63.
Worlitschek A., Soziales Christentum, 215 strani, vezano, Din 84.

Danes jutraj nam je umrl naš najdražji

JANKO
bogoslovec II. letnika

Ni mu bilo dano, da bi daroval na zemlji sveto daritev, v kateri bi kakor žgavni dar zgorel nebeskemu Očetu za nas. Veliki duhovnik ga je prej poklical k Sebi, da daruje z Njim v nebeski slavi svojo prvo daritev.

Pokopali ga bomo v četrtek 23. julija na mengeško pokopališče. Žalni sprevod krene iz hiše žalosti v Jaršah ob devetih.

Jarše, dne 21. julija 1931.

Družina Pirnatova.

V brezmejni žalosti naznanjam vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je moj iskreno ljubljani soprog in očka, gospod

Stanko Novak

sekretar banske uprave in rezervni peš. kapetan I. klase

danes po kratki in mučni bolezní umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil iz mrtvašnice v četrtek 23. t. m. ob 4 popoldne na pokopališče k Sv. Križu.

Zalujoča soproga Minka Novak roj. Čopova in sinko Saša.

